

**Kalur seadis
Voosi kurku lõksu,**
tõmmates võrgu risti üle
laevatee. Lk 3

Vormsi rahvas
avas renoveeritud sadama
peoga, seal on nüüd ka reisija-
te ooteruum. Lk 4

Lääne Elu

Loe värskaid uudiseid www.le.ee

LAUPÄEV, 2. SEPTEMBER 2017 | NR 101 (4046) | 1 EURO

**Sulev
Vahar:**

vana Moskvitš
on kihvtim
kui Volga.
Lk 6–7

1. SEPTEMBER

Nikolai kooli viimane aasta algas esimese klassita

Haapsalu Nikolai koolil oli see 1. september mitmes mõttes viimane. Tuleval õppeaastal kolib kool Haapsalu põhikooli majja ja praegune koolihoone lammutatakse.

TARMO ÕUEMAA
tarmo@le.ee

Uus koolimaja tuleb samasse kohta kus praegune, kuid sinna kolivad venekeelne Nikolai kool ja eestikeelne põhikool juba ühe koolina.

„Muidugi on natuke kahju,“ ütles Nikolai kooli direktor Aive Saadjärv, kes tuli kooli tööle 1995. aastal.

Õpilased eesti kooli kolimist ei karda, kinnitas ta. „Nad käivad juba seal Reet Tuisu juures loodusaineid õppimas. Need on eesti keeles. Eelmisel aastal käisid poisid tööõpetuses,“ rääkis Saadjärv. „Õpetajad kardavad seda isegi rohkem. Vanemad inimesed, stabiilsus kaob,“ ütles ta.

Muretsema ei pane direktorit kõige rohkem mitte õpetajate, vaid ülejäänud personali saatus, tosin inimest, keda Haapsalu põhikoolis võib-olla enam vaja ei lähe. „See ei ole võrreldav juhtmetehase sulgemisega, aga siiski,“ ütles Saadjärv.

Kõige õiglasem oleks, kui tekiks uus kool, mille kõik tökohad täidetakse konkursiga, mitte nii, et põhikooli inimesed läheksid automaatselt uude kooli ja väiksema kooli inimesed jäävad üle, leidis ta.

Nikolai kooli tänavune 1. september oli eriline ka teises mõttes. Kui huvijuht Ljudmila Jampolskaja kuulutas aktusel välja 1. klassi, hakkas projektor seinal näitama vanu fotosid praeguste õpilaste koolitee algusest. „Sel aastal ei lähe meil esimesse klassi ühtegi õpilast,“ tõdes Jampolskaja. Koolis on 59 õpilast.

Ühiskooli kasvab
Kui kevadel oli Läänemaa ühiskoolis 255 õpilast, siis

Haapsalu Nikolai kooli läks eile 59 last, kuid mitte ükski neist esimesse klassi.

ARVO TARMULA

Kõige õiglasem oleks, kui tekiks uus kool, mille kõik tökohad täidetakse konkursiga.

nüüd 277. Kümneandasse klassi läks kokku 89 õpilast. „Koolipersonal on paigas ja uusi õpetajaid ei ole, aga meie õpilaste arv kasvab,“ ütles direktor Leidi Schmidt.

Järjest vähemaks jääb õppesuundi. Kui Läänemaa ühiskooli 2013. aastal alustas, sai sisseastuja valida kuue õppesuuna vahel. Möödunud sügisel oli neid alles neli ja nüüd kolm.

Kokku on sulatatud reaal- ja loodussuund. Möödunud sügisest kadus spordi ja tervise suund. Tänavu ei saanud enam sisse astuda

ühiskonnaainete suunale. Klassid, mis mingi suunaga alustasid, lähevad sellega ka lõpuni, märkis direktor. Schmidt sõnul on õppekavasid vähem, sest seadus ei nõua neid enam.

„2010. aastast nõuti, et gümnaasiumis peab olema palju õppesuundi, aga hiljem kaotati see nõue. Enam ei pea üldse olema õppesuundi, vaid piisab valikkursustest. Meil on valikkursused õppesuundade raames,“ ütles ta.

Õpilasi jagus nii humanitaar-, majandus- kui ka loodus-reaal-

suunale. Viimane oli kõige populaarsem. Koolitunnivälisest tegemistest tõstis direktor esile Erasmus+ projekti, mis lõpeb sügisel Haapsalus. „Sellest koostööprojektist võtavad osa õpilaste meeskonnad õpetajate juhendamisel. Peale meie on ka Soome, Rootsi, Hispaania ja Saksa kool. Eelmisel õppeaastal käisime enamikus koolides, septembris läheme Hispaaniasse ja nädal aega kestev lõpuüritus on novembri lõpus, detsembri alguses Haapsalus,“ rääkis Schmidt.

Lihula leidis kõik õpetajad

Lihula gümnaasiumi direktor Janar Sõber tunnistas, et suvi oli murelik. Kevadel jäi kool ilma viiest õpetajast – kes pensionile, kes lapsepuhkusele. „Raske suvi oli, aga nüüd on koolil kõik õpetajad,“ ütles ta eile.

„Kolm tuli Haapsalust, üks Märjamaalt ja üks kolis Tallinnast siia elama. Mulle meeldib mõelda, et Lihula on tõmbekeskus,“ ütles Sõber.

Geograafiat hakkab Lihulas uutest õpetajatest andma Kristjan Kosk, poiste tööõpetust Kaarel Padu, eesti ja vene keele õpetaja on Ille Palusalu, eripedagoogiks saab Anu Kaljuvee ja keemiaõpetajaks Riina Serglov, kes hakkab Lihulas käima Märjamaa kooli kõrvalt, kus ta koormus oli liiga väike.

Õpilasi on Lihula koolis sel sügisel 242 ehk pool tosinat rohkem kui mullu.

Gümnaasiumiosas on õpilasi 66, neist 16 täiskasvanute gümnaasiumis ja 50 päevases õppes. Eelmisel õppeaastal oli Lihula kooli gümnaasiumiosas kokku 70 õpilast, neist 54 päevases õppes.

Esimesse klassi läks 15 ja kümneandasse 16 õpilast.

„Remonditi paar klassiruumi ja tehti üks uus klass erivajadusega lastele. Ehitasime uue interaktiivse, nii et nüüd on terves koolimajas stabiilne kiire traadita internet,“ loetles Sõber uuendusi. „Tulevad ka uued valikkursused – õiguste alused ja projekti juhtimine,“ lisas ta.

Läänemaa 22 üldhariduskoolis alustas uut kooliaastat 2820 õpilast, kellest 244 läks 1. klassi.

Läänemaal on 22 üldhariduskooli, neist neli algkooli, 19 põhikooli ja viis gümnaasiumi.

Kaia Kanepi näitab New Yorgis kõrget klassi

Tennisist Kaia Kanepi imeline teekond USA lahtistel meistri- võistlustel tennis ehk aasta neljandal suure slämmi turniiril sai jätku neljapäeval, mil ta alistas 64 tugevama hulgas 27aastase Belgia tennisisti Yanina Wickmayeri (WTA 129) kindlalt 6:4, 6:2. Enne seda oli Kanepi põhiturniiri esimeses ringis alistanud Itaalia veterani, 37aastase Francesca Schiavone (WTA 77.) 0:6, 6:4, 6:2.

Kokku on Kanepi New Yorgi väljakul võitnud viis mängu jutti, sest alustas kvalifikatsiooniturniiril, kus tuli põhitabelisse pääsemiseks alistada kolm vastast. Kohapeal antud usutlustest tunnistab endine Eesti esireket, et ega ta isegi mõne kuu eest suutnud uskuda pääsu suure slämmi turniiri 32 tugevama hulka. Ometi ei sea tennisist endale mingit konkreetset eesmärki, vaid püüab mängimist nautida. Kanepi toonitab ka seda, et ei ole veel oma parimate päevade tasemel, kuigi tennisespetsid väidavad vastupidist. Võidud kahes esimeses ringis olevat kõrge klassist.

Neljapäeval võitis Kaia Kanepi (pildil) Yanina Wickmayerit.

RICHARD HEATHCOTE / AFP / SCANPIX

Aasta tagasi oli Kanepi suurest tennisest loobunud, viidates peamiselt oma valutavaile jalgadele. Tervise huvides hakkas ta trenni tegema, liitudes kettaheitja Gerd Kanteri rühmaga. Jaanuaris-vebruaris oli enesetunne aga sedavõrd paranenud, et tekkis soov tenniseväljakule naasta.

Juunis pidas Kanepi Halles oma tagasitulekuturniiri, mis tal õnnestus võita. Mängutase me üle spekuloides võis siis talle pakkuda WTA tabelis kohta maailma 200 tugevama hulgas. Praegu asub 32aastane Ka-

nepi WTA tabeli 418. real, kuid viimased võidud New Yorgis sisendavad usku, et tegu on kindlalt esisaja mängijaga. Kanepi kõrgeim koht WTA edetabelis oli 2012. aasta augustis, mil ta asus 15. real.

Täna kohtub Kanepi kolmandas ringis Jaapani noore tennisisti, 19aastase Naomi Osakaga (WTA 45.), kes alistas avaringis mulluse selle turniiri võitja saksalanna Angelique Kerberit (WTA 6.). Kanepi ja Osaka kohtuvad omavahel esimest korda.

AIVO PALJASMAA

● JUHTKIRI

Surm varitseb laevateel

Meri nalja ei mõista, seepärast tuleb vee peal täita rangeid ohutusnõudeid. Vastasel korral leiab kiiresti märja haua.

Läinud nädalavahetusel oleks hiidlaste purjelaeva meeskond võinud kergesti oma äsja Rootsi ostenud aluse lõhkuda, sest kalur oli võrgu tõmmanud risti üle Voosi kurgu laevatee. Õnneks märkas kapten takistust ja madalas Voosi kurgus jõuti võrgust mööda põigata. See juhtum paljastas kolm meresõidu probleemi.

Esiteks ei keela seadus otseselt seda, et kalur tõmbaks oma võrgu laevateele. Rahvusvaheline norm ütleb, et kalurid ei pane püügivahendeid laevateele lähemale kui 50 meetrit. Merel peetakse neist reeglitest kinni, sest vee peal ohutusega nalja ei tehta. Eesti seadustes seda otsesõnu kirjas pole, mistõttu pole justkui võimalik ka sellise tegevuse eest karistada. Seega on vaja seadused kiiremas korras ühtlustada ja panna laevatee ohutuse nõue ka kaluritele kirja.

Teine küsimus on inimlik ahnus ja hooletus. Kalur oleks ise võinud aru saada, et laevateele võrku ei panda. Merel ei seata teistele alustele lõkse ega sunnita neid takistustest kõrvale põikama. Jutt sellest, et tunni aja pärast viiakse võrk ära, ei maksa midagi, sest ühe tunniga võib juba õnnetus juhtuda.

Kolmas küsimus on keskkonnainspektsiooni tegevus. Kohalik keskkonnainspektor teadis, kelle võrk on laevateel, sest vastasel juhul ei oleks ta olusid kontrollimata saanud kohe kalurile helistada. Keskkonnainspektori hilisem käitumine viitab aga sellele, et ohutuse tagamise asemel asus seadusesilm hoopis ränga eksimuse korda saatnud kalurit kaitsma. Kui siia kõrvale panna teadmised, et kohalikus keskkonnainspektsioonis töötab rahulikult edasi mullu talvel punahirve julmalt surmanud ametnik, tekitab see juba suurema küsimuse inspektsiooni tööpõhimõtete kohta.

● TEISED LEHED

Alo Lõhmus: Coca-Cola-kommunism ja natsismipiiritus

VIKERRADIO. Marksism on nagu Coca-Cola, mis võiks maitseda enamikule inimestest, natsism on aga nagu rästikupiiritus, jook, mida keegi pole valmis proovima, leidis ajaloolane Alo Lõhmus.

Kreeka justiitsminister Stavros Kontonise otsus mitte tulla Tallinna kommunismikuritegude konverentsile ja riigikogu liikme Oudekki Loone kiri, milles näeb konverentsis natsiideoloogia õigustust, on käivitanud ajakirjanduses debati marksismi ja kommunismi üle. Üks pool näeb marksismis õilsat filosoofiat, teine seda ellu viinud režiimide verist praktikat.

Lõhmus kirjutab, et marksism ja seda esindavad režiimid on oma lõppeesmärgina nimetanud üldlõplise õnne ja õigluse kehtestamist, ka punane terror pidi teenima seda eesmärki. Rikastele tähendas see vabastamist rikkusest ja sage li ka vabadusest ning elust.

Lõhmus märkis, et natsismil puudub võrreldav universaalne lubadus, mis kogu maailma inimesi ahvatleda võiks. Lõhmus leidis, et kommunism ja natsism pole tõesti päris võrdsed, kuid see erinevus ei tulene mitte nende olemuslikust erinevusest, vaid nende sihtrühmade suuruse erinevusest.

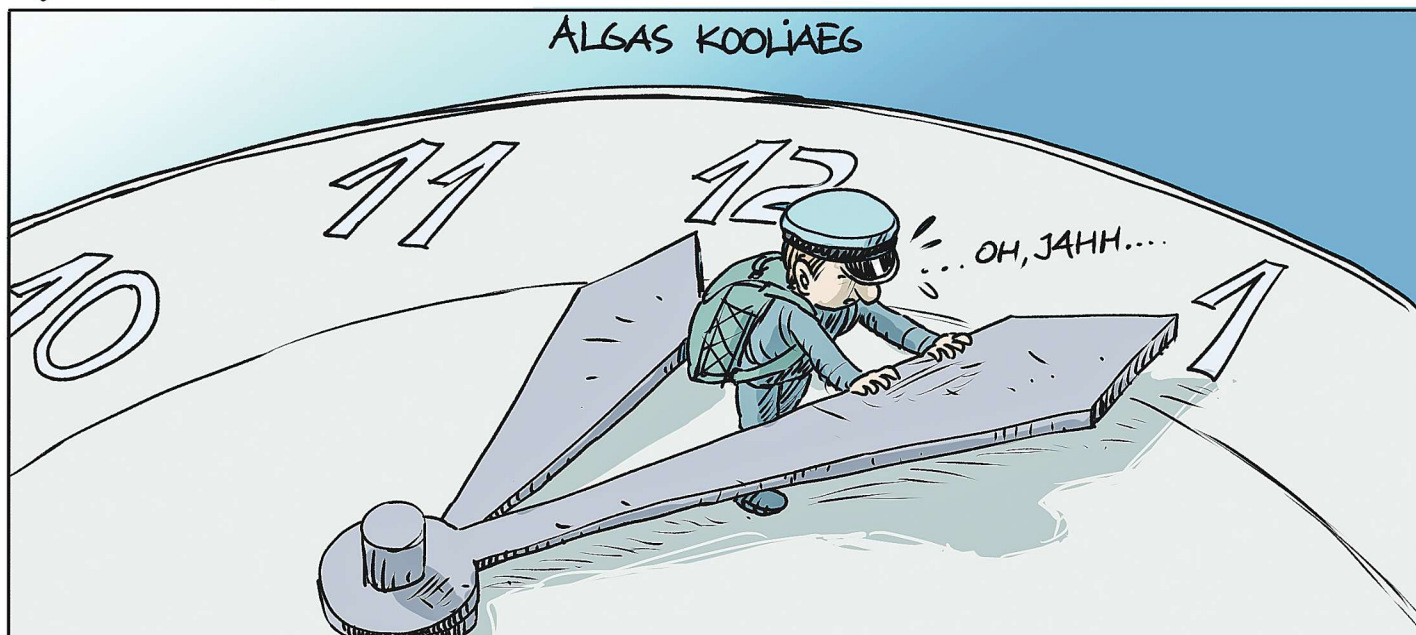
● LAUSELAEN

„Oskustööliste ärameelitamine on praegu moes.”

Haapsalu Uksetehase juht Ago Soomre. LE, 29. august 2017

NÄDAL

06/2017

Meediahiiglaste monopol kui väljakutse vabadusele

Mida teha, kui sõnavabadust ei piira mitte riik, vaid eraettevõtte, kelle kätte on koondunud tohutu monopoolne võim selle üle, mida inimesed meediast tarbivad?

Viimaste aastate jooksul on ülemaailmsete meediahiiglaste nagu Google ja Facebook monopolset seisundit hakatud nägema järjest kriitilisemas võtmes. Järjest selgemaks saab nende tegevusmodelite kahjulik mõju traditsioonilistele meediaettevõtetele, kelle ajakirjandusväljannete toimetulek on kasvav äririsk. Ei ole küll veel näha, millal või kas üldse asub mõni riik konkreetsemalt monopolide tegevust reguleerima. Tõsi, Euroopa Komisjon on konkurentsivoliniku tasemel esitanud Google'ile kolm süüdistust. Viimane neist osutab, et Google takistab konkurentidel kolmandate osapoolte veebilehekülgedele reklaami ülespanekut. Varem on Euroopa Liit Google'it kahtlustanud selles, et ta kasutab ära oma positsiooni netiostude otsingumootorina ja operatsioonisüsteemi Android kasutamisel.

Siin tuleb tähele panna kahte asja. Esiteks on nende kolme ettevõtte puhul tegemist suhteliselt kitsaste teemadega. Teiseks on süüdistuste püstitajaks Euroopa Komisjon ning kuna Google on USA ettevõtte, siis jätab see paratamatult kaubandusblokkide vahelise maadejagamise mulje. Elkkõige peaks oma monopolide lõhkumise tegelemise siiski Ameerika Ühendriigid ise.

Üha enam saab avalikkus teadlikuks ka sellest, et tasuta näivate sotsiaalmeedia ja otsinguteenuste eest maksame kõik nende kasutajadena oma privaatsusega. Google'il ja Facebookil ei ole vaja kasutajate

ANVAR SAMOST
kolumnist

käest raha küsida, sest nende huvide, eelistuste asukoha, liikumise ja suhtluse kohta käivat infot reklaamandjale müües saavad nad hiiglaslikke tulusid ka nende inimeste eest, kel muidu polekski võimalust sellekohaste rakenduste eest maksmiseks.

Lahtine on endiselt küsimus, kellega meil Google'i ja Facebooki näol tegu on. Kas need on internetiga seotud teenuste pakkujad, nagu nad ise ilmselt eelistaksid end näha, või ikkagi hoopis meediaettevõtte? Vastusest oleneb, milliste reeglite järgi nad peaksid käima küsimustes, mis jäävad konkurentsioiguse alt välja, kuid on veel olulisemad: sõltumatus, läbipaistvus, toimetustlik vastutus.

Ka väga pealiskaudselt vaadates võib veenduda, et meediaettevõtte ja meediasisu kirjastaja vastutus on hoopis raskem kanda tavalise suuretevõtte omast. Mõjukas lääne ajakirjandusväljanne ei saaks minna diktatuuririigis ärihuvide nimel usaldusväärsust kaotamata kompromissile sõnavabaduse või sõltumatuse asjus.

Veel olulisem on aga sadade miljonite inimeste eest nende igapäevaseid meediatarbimise valikuid tegevate hiiglaste vastutuse ja läbipaistvuse küsimus vabas maailmas.

● Facebooki asutaja ja omanik Mark Zuckerberg on võtnud ette mõnede hinnangul presidendiks pürgimist ennustavaid samme.

Ühest küljest on teada, et Facebook ja Google You Tube'i omanikuna on valdavalt üsna ükskõiksed terroristide või inimkaubitsejate avaldatud sisu kõrvaldamisel või tõrjumisel. Alles äsja võisime lugeda, et inimsugeldajad ja nüüdisaegsed orjakauplejad kasutavad aktiivselt suhtlusvõrgustiku teenuseid. Sellistel puhkudel kuuleme üldjuhul õigustusi, kuidas ollakse kõigest teenusepakkuja ega midagi enamat.

Teisalt on USAs teravnenud poliitilise ja kultuurilise vastasseisu taustal järjest selgem, et meediahiiglased on siin poole valinud. Alanud on vihakõnes süüdistatavate nimekirjade koostamine ning nende alusel sotsiaalmeedia kontode ning koguni internetiteenuste sulgemine. Asi on paraku kaugel sellest, et nimekirjade koostajad oleksid ise laimamatult erapooletud. Löögi alla on sattunud rassidest ja neonatsidest väga erinevad religioossed ja poliitilised ühendused, koguni omavalitsusüksused ja kirikud.

Kui selle kõige peale asetada tõsiasi, et Facebooki asutaja ja omanik Mark Zuckerberg võtab ette poliitilisele kampaaniale viitavaid, mõnede hinnangul presidendiks pürgimist ennustavaid samme, on demokraatlike ühiskondade ees palju suurem katsumus kui paari monopoliheldamine. Kas on enam üldse tähtis, et õigusriik tagab sõnavabaduse, kui sõnavabaduse kasutamist kontrollivad paar eraettevõtet?

● SEADUSEAUK

Kalur seadis Voosi kurku laevadele lõksu

Kui kalur leiab parima püügikoha laevateelt ja paneb sinna võrgud, siis seadus seda otseselt ei keela.

RIINA TOBIAS
info@le.ee

Pühapäeval enne keskpäeva väljus Sviby sadamast Rootsi lipu all seilav jaht Dolly plaaniga purjetada ringiga ümber Vormsi ida-osa Kärddlasse. Voosi kurgus märkasid tüürimees ja kapten laevatee kõrval kalavõrku tähistavat lippu. Selles polnuks midagi ebaharilikku, kuid teine lipp näitas, et võrk on tõmmatud risti üle tähistatud laevatee.

Neli meeskonnaliiget ei suutnud algul oma silmi uskuda. Voosi kurgu laevatee ümber on meri väga madal. „Meie saime õnneks korra laevateelt kõrvale põigata,” ütles Dolly tüürimees Kaspar Kruuse. 1,6meetrise süvisega Dolly sõitis mootoriga, kiirusega 5–6 sõlme. Purjedega sõites poleks kõrvalpõige olnud sugugi nii lihtne.

Kalur valetas

Et risti laevateele tõmmatud võrk on jahtidele ja kaatritele ohtlik lõks, helistas Dolly kapten Einar Aru kohe esimesel numbril, mis meelde tuli: keskkonnainspektiooni valvetelefonil 1313. Info võeti vastu ja lubati edastada, kuhu vaja. Veerand tunni pärast sai kapten kõne keskkonnainspektiooni Lääne büroo juhilt Tõnis Ulmilt ning rääkis talle täpselt, kus võrk asub. Tunni pärast helistas Ulm kaptenile uuesti sõnumiga, et kalapüügiseadus üldsegi ei keela võrke laevateele panna, siiski minevat kalur tunni pärast võrku korrigeerima.

„Tundus, et ta ei võta meie juttu üldse tõsiselt,” oli Aru nõutu. „Ta oleks pidanud kiiremini reageerima – selle mitme tunni peale võib juba õnnetus juhtuda.”

Esmaspäeval selguski, et keskkonnainspektor ei uskunud helistajat. „Proovisin kalurit kätte saada – kalurid ju tunnevad üksteist –, sain kätte, ta ütles: jaa, tema võrk on selle poi juures,” kirjeldas Ulm oma samme esmaspäeval Lääne Elule. Kalur väitnud keskkonnainspektorile, et võrk ei ole sugugi mitte kirjeldatud kohas, vaid laevatee vahetus läheduses.

Et kalur minevat tunni pärast niikuinii võrku välja võtma, luges Ulm asja tol hetkel lahendatuks. „Kust teil selline info päri-

Dolly kapten Einar Aru (vasakul) ja tüürimees Kaspar Kruuse märkasid õnneks õigel ajal laevateele tõmmatud võrku.

RIINA TOBIAS

Meresõiduohutuse seadus

- Meresõiduohutuse seadus ütleb, et veeliiklust ohustava või segava objekti on kohustatud veeteelt kõrvaldama või kandma sellega seonduvad kulud objekti omanik või paigaldaja.
- Laevatee on veete osa, mis on veeliikluseks sobivaim ning navigatsiooniteabes avaldatud ja vajaduse korral meremärkidega tähistatud. Jahtlaevade jaoks ohtlikult madalas Voosi kurgus on laevatee tähistatud poidega.
- Häiretest navigatsioonimärkide töös, laevaliiklusele ohtlikest olukordadest või meresõiduohutuse alaseist õigusrikkumisest, reostusest ja turvaintsidentidest tuleb teavitada veeteede ametit häiretelefonil 620 5665 või e-posti teel navinfo@vta.ee.

ALLIKAD: MERESÕIDUOHUTUSE SEADUS, VEETEEDE AMET

neb?” küsis Ulm asja oma silmaga näinud ajakirjaniku väite peale, et võrk asus tegelikult siiski risti üle laevatee.

Ulm ei olnud nõus avalikustama kaluri nime, kes võrgu laevateele tõmbas. Ulm ütles, et laevateel olevate võrkude kohta pole kaebust olnud terve tema tööaja ehk 20 aasta jooksul.

Läänemaa rannakalanduse seltsi juht Margus Medell pidas vahetöenäoliseks, et midagi sellist

teeksid kutselised kalurid. „Võib-olla harrastuskalurid,” ütles Medell. „Kutseline kalur ei paneks Voosi kurku kinni.” Ta lisas, et inimesi on muidugi igasuguseid ja täiesti välistada seda ei saa.

Tähistatud laevatee kõrval pandud kalavõrgud on Eesti vetes tavaline asi. Meresõitjate meelest võiksid võrgud alati olla kaugemal, sageli on nad aga laevateele nii lähedal kui võimalik. Rahvusvaheline praktika on

Laevadele seatud lõks

hoida võrgud 50 meetrit laevateest, meie seadused seda vahemaad ei reguleeri.

Kurioosum on, et tööpoolest ei keela kalapüügiseadus laevateele võrku panna.

„Laevateele kalavõrgu paigaldamine ei ole kindlasti mõistlik. Ka kalapüüdja peab teadma meresõiduohutuse reegleid,” ütles veeteede ameti kommunikatsioonijuht Priit Põiklik.

Kelle meri?

Meresõitjad ütlevad kui ühest suust, et puuduv lause ei tohi

takistada tervet mõistust: meri on suur ja katsume ära mahutada. Laevatee on mõeldud laevadele. „Seadus küll lubab, aga milleks laevu ohtu seada?” ütles Kaspar Kruuse.

Jahiga võrku sõites takerdub see mootori labadesse ning edasi sõitmiseks peab keegi sukelduma ja võrgu lahti lõikama. Võrku kinni sõitnud alus jääb keset merd ootamatult merehätta ja võib vajada sadamasse jõudmiseks pukseerimisabi.

Suure kiirusega tuleva kaatri juht võib keerata laevateel võrku märgates rooli põiki, mille tõttu võivad alusel lennata uppi kõik asjad ja üle parda ka meeskond. „Sa ju eeldad, et laevatee on tühi, väljaspool teed oledki ettevaatlikum,” ütles Aru.

Kõnealune võrk oli pandud just Paralepa sihile. „Kui sõidad öösel Haapsalu poole sihi tulede järgi, ei pane võrgulippe tähele,” lisas Kruuse. Pühapäeval olnud tuulevaikse ilmaga ei oleks võrk saanud ka ise liikuda.

Malle Õiglas kandideerib Keskerakonna nimekirjas

Haapsalu linna algkooli direktor Malle Õiglas (pildil) kandideerib Haapsalu volikokku Keskerakonna nimekirjas.

„Tundus, et selle seltskonnaga saab midagi ära teha,” ütles Õiglas.

Õiglas ise erakonna liige ei ole ja kaheksa aastat tagasi kandideeris ta volikokku IRLi nimekirjas.

Hingeteemaks nimetas ta kõike haridusega seonduvat. „Võib arvata, et direktorina on algkool mulle lähedane, aga selle vajadus remondi järele ja ruumipuudus on ka linnale haridusvaldkonna suurim kitsaskoht,” ütles ta.

Keskerakonna ideedest kiitis Malle Õiglas lasteaiade tasuta lõunat ja Haapsalu põhikooli praegusesse majja noortemaja tegemise plaani. „Koolilastel ju on tasuta söök,” ütles ta.

„Põhikooli hoonesse kogu linna noorte huvitegevuse kokkutoomine on väga hea mõte. Maja jääb koolina kasutusest kõrvale ju seepärast, et riigile ei sobinud selle suurus. Aga asukoht on sel hoo nel väga hea, linna keskel,” lisas Õiglas.

Haapsalu linnapea kandidaat on praegune aselinnapea Peeter Vikman. Nimekirja eesotsas on ka riigikogu liige Jaanus Karilaid ja Ridala vallavanem Helen Rammu.

Samuti kandideerivad Haapsalu volikogu esimees Andreas Rahuvurm, perearst Helle Saarsoo, noortekeskuse juhataja Reelika Ender, päästja ja Ridala volikogu liige Janek Hiimäe, muusikaõpetaja Viive Marleen, lasteaiajuhataja Riima Velbre, kirikumees Aare Tamm ja lauatennistreener Heikki Sool.

Haapsalu Keskerakonna nimekirjas on 27 nime. Viimaseks liitus nimekirjaga varasemal valimistel sadu hääli saanud, kuid viimasel ajal poliitikaelust tagasi tõmbunud Natalja Koropets.

TARMO ÕUEMAA

Kohus saatis politseiniku sõimanud alaealise teraapiasse

Selle aasta 29. aprillil poole viie ajal hommikul ütles alaealine R. U. politseinik H. L-ile mõned krõbedad sõnad.

Kohtuotsuse järgi ütles alaealine politseinikule, et viimane on rumal ja alaarenenud, ning võrdles teda terve hulga inimese kehaosade ja intiimsemat laadi tegevustega.

Pärnu maakohtu Haapsalu kohtumajas tehtud otsuse järgi tundis politseinik H. L. end solvatud.

Kohus mõistis alaealisele R. U-le 10 päeva arestikambri ja 40 eurot trahvi, kuid otustas karistuse asendada kohustusega läbi teha mitmedimensionaalne pereteraapia programm.

ANDRUS KARNAU

Luik, Peetris ja Vare kandideerivad Reformierakonna nimekirjas

Neljapäeva õhtul avalikustas Reformierakond Haapsalu valimisnimekirja, mille juhtfiguurid on riigikogu liige Lauri Luik, keskkonnaameti regionijuht Sulev Vare ja Ridala vallavolikogu esimees Olev Peetris.

„Mulle on sümpaatsed parempoolsed, mitte vasakpoolsed parteid. Reformierakonna ideed ja mõtted lähevad mulle kõige paremini peale,” kostis Peetris vastuseks küsimusele, miks liitus ta Reformierakonnaga. Peetris ei kuulu parteisse. 2013 kandideeris Peetris Ridala volikokku Keskerakonna nimekirjas.

Valimiskoosolek kinnitas linnapeakandidaadiks Lauri Luige, seejärel tutvustas partei oma valimisprogrammi. „Haapsalu teema number üks on pöörata Haapsalu elanike arv kasvule,” sõnas Luik.

Luik lubas luua linna uusi töökohti, tuua linna raudtee ja edendada jagamismajandust, kultuurielu korraldamisel võtta eeskujult Otepääst ja Pärnust. Samuti toonitas ta, et Haapsalu ja Ridala liitumisel saab kasutada ka Matsalu rahvusparki võimalusi turismi edendamiseks. Reformierakond lubas ehitada

igal aastal Haapsalus ühe kilomeetri kõnniteid, samuti renoveerida Pullapääle viiva Unguru tee ning ehitada Haapsalu-Jõõdre rattatee. Luige plaanidesse kuulub promenaad Aafrika rannast Uuemõisa.

Reformierakonna olukorra teeb keeruliseks see, et senine oravate liider Haapsalu linnapea Urmas Sukles asutas oma valimisliidu, kus kandideerib koos linnapeaga kaheksa Reformierakonna liiget.

Reformierakonna Haapsalu piirkonna esimees, Haapsalu Linnamajanduse juht Urmas Kop-

pe ütles, et erakonna vastu kandideerijate väljaviskamise otsus sünnib septembris. „Me ei saa arvestada inimestega, kes on meile selja pööranud,” lausub Koppe.

Koppe ütles, et Reformierakonna eesmärk on saada volikokku 8–9 mandaati. Koppe hindas, et kuuest Haapsalu valimistele minevast nimekirjast on neli tugevat (Reformierakond, Suklese valimisliit, Meie Inimesed ja Keskerakond) ja kaks nõrka (sotsid ja EKRE), kuid kõik kuus saavad üle künnise volikokku.

Reformierakonna peasekretär Tõnis Kõiv ütles, et Reformi-

erakonna toetus on Läänemaal tugev, mistõttu hindas ta, et ka Haapsalus saab partei Suklesega konkureerimisest hoolimata suure hääletasaagi.

„Sukles tegi oma nimekirja loomise otsuse juba eelmise aasta lõpus, ülejäänud on olnud näitemäng. Ta teab, mis juhtub, kui teeb oma nimekirja,” märkis Kõiv.

Reformierakond esitab oma nimekirja ka Lääne-Nigula valla valimistel, kus seda organiseerivad Marek Topper ja Jaanus Ratas.

ANDRUS KARNAU

Sadamahoone ukse ees lõikasid lindi läbi Saarte Liinide, Merko Ehituse, Vormsi valla ja Lääne maavalitsuse esindajad.

• KAUA TEHTUD

Sviby sadam sai uue näo

Viis aastat ettevalmistusi ja ehitustöid Sviby sadamas Vormsis päädis uuenenud sadama piduliku avamisega neljapäeval.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Saarte Liinide hallatav Sviby sadam on läbi teinud totaalset muutmist. „Lootsime pikka aega, et äkki juhtub ime ja Sviby sadam saab kobedama ilme,“ rõõmustas Vormsi vallavolikogu esimees Ivo Sarapuu lootuse täitumise üle.

Ka II maailmasõja eel Vormsis sündinud ja nüüd kodusaarele tagasi pöördunud Maria Gilbert kinnitas, et nii ilus ja uhke pole Sviby sadam kunagi vältinud.

Viis aastat tööd

Sadama remonti hakati planeerima ja projekteerima viis aastat tagasi, kuid suurem osa nähtavast ehitustööst tehti viimase aasta jooksul. Parandati sadamakaid ja ehitati uus slipp, mis on mõeldud eelkõige päästekomando alustele, kuid mida võivad kasutada ka kõik Vormsi paadiomanikud. Rajati uus torustik, ehitatud on parkla- ja jalkäikjate ala koos kergliiklusteega, sadam on saanud uue teekatte.

Kõige suurem nähtav muudatus Sviby sadamas on see, et ehitati ka sadamahoone koos ootesaali ja teenindusruumidega. „Tänane päev on eriline, sest sadamahoone pole Vormsis kunagi varem olnud,“ ütles Saarte Liinide juhatuse esimees Vilu Vatsfeld.

Sadamahoone esimesel korrusel on ootesaal, kus kehva ilmaga praami oodata, ning sadama ülevaataja kabinet. Sadama ülevaataja Arvo Alliku sõnul avatakse ootesaal hommikul enne esimese parvlaeva väljumist ja suletakse pärast viimase saabumist. Sadamahoone teisel korrusel on külalissadama teenindamiseks pesuruumid ja saun.

„Kõik on väga innovatiivne,“ ütles Saarte Liinide juhatuse liige Jaanus Tamkivi. Näiteks on sadamahoone mereküttega, mille põhimõte on sarnane maakütte-

Riho Sõrmus kinkis pilte 1990. aastate visiooniga Sviby sadamast.

Sadama avamine tõi kohale nii suured kui ka väikesed vormsilased.

Jaanus Tamkivi.

Maria Gilbert. 5 × ARVO TARMULA

ga, kuid maapinna asemel on torustik vees.

Sadamaülevaataja kabinetti jookseb kokku ka valvekaamerate videopilt. Saarte Liinide sadamate direktori Riho Sõrmuse sõnul on sadamasse paigalda-

tud kaamerad saarele vajalikud: „See on Vormsi saare lükk. Kõik kurjad, kes saarel midagi korra saadavad, jäävad ära minnes pildile.“

Sadama ehitus läks maksma kokku 1,2 miljonit eurot, mil-

lest suurem osa on saadud Euroopa Liidu ühtekuuluvusfondist ja 15 protsenti on Saarte Liinide omaosalus.

Sadamahoone ehituseks kulus Tamkivi sõnul 200 000 eurot, kalleim osa remondist on olnud aga see, mis jääb vee ja maa alla. Just sellega nägi ehituskontsern Merko kõige rohkem vaeva.

Tamkivi tunnistas, et väikesaarel ehitada on logistiliselt keeruline ja ka Sviby sadama avamine liukkus algsest tähtajast kuu võrra hilisemaks. „Ehitaja palus kuu aega pikendust, sest vahepealse madala veeseisuga ei saanud ehitusmaterjali kohapeale vedada,“ põhjendas ta.

Järge ootab külalissadam

Vatsfeldi sõnul pole Sviby sadam veel kaugeltki valmis, sest parvlaevasadama kõrval ootab uuendamist ka külalissadam. „Saarte Liinid lubab, et tegemata see ei jää,“ kinnitas ta ja lisas, et järgmisena hakatakse väikelaevasadama ehituseks toetusi taotlema.

Praegu on väikelaevade tarbeks Sviby sadamas üks üsna õnnetus seisus ujukai, sest talvine jää on seda hoolega lõhku nud. Sõrmus tõi näite, et kehvade sildumistingimuste pärast jääb igal aastal saarele tulemata vähemalt poolsada jahti. „Me ise ütleme, et ärge tulgu, sest meil pole neid siin kuhugi võtta,“ ütles ta.

Sõrmuse sõnul oleks jahtide vastuvõtuks vaja sadamat süvendada ning ehitada kaitsemaul ja ujukaid.

Sõrmus lisas, et edaspidi tuleks lahendada ka kaubalaevade vastuvõtmine. Varem käisid Sviby sadamas kaubalaevad, aga praegu nad Sõrmuse sõnul siia enam hästi ei mahu. Ka Rohuküla-Sviby liinil liikuv parvlaev suudab korraga peale võtta ainult ühe metsaveoauto või betooniveoki.

Sotsiaalmaja sai automaatse välisukse

Haapsalu sotsiaalmaja sai tänu sotsiaalministeeriumi investeringutoetusele automaatse välisukse, mida saab avada nupulevajutusega.

Automaatne välisukse lihtsustab liikumispuudega inimeste elu, sest nüüd ei pea majja sisenemisel nuputama, kuidas ühtaegu ust lahti hoida ja ratastooliga liikuda. Uus uks avaneb nupule vajutades, laseb inimese läbi ja sulgub ise vaikselt. Andurid jälgivad, et keegi ukse vahele ei jääks ega haiget saaks.

Sellisest uksest süsteemist unistati sotsiaalmajas juba ammu, kuid et see on kallis, polnud eriti lootust seda oma eelarvest hankida. Appi tuli mulle sügisel sotsiaalmajas vabatahtliku töö päeva teinud riigikogulane Andres Ammas, kes suunas Vabaerakonna investeringutoetusest Haapsalu sotsiaalmajja 5000 eurot. Üle poole sellest kulus ukse automaatseadmele, teine pool läheb maja tualettruumide kohandamiseks erivajadusega kasutajate vajadustele.

Jaak Pihlaka sõnul teeb automaatne uks liikumispuudega inimestel liikumise mugavamaks.

ERAKOGU

Ukse tehnilise lahenduse nuputasid välja ja paigaldasid lukumeister Vello Laanberg ja tema meeskond.

Läänemaa puuetega inimeste koja tegevjuhi Jaak Pihlaka sõnul on automaatne uks hädavajalik asi ja teeb elu mugavamaks: „Kui tuled majja ja käsi ei saa hästi kasutada või on midagi käes, on hea nupule vajutades siseneda. Tahaks kohe rohkem sotsiaalmajas käia!“ Automaatne uks suurendab erivajadusega inimeste iseseisvust liikumisel.

LEILI MUTSO

3.septembril kell 11- 13.30 Haapsalu kultuurikeskuses

Uued riided SOOMEST soodne laomüük

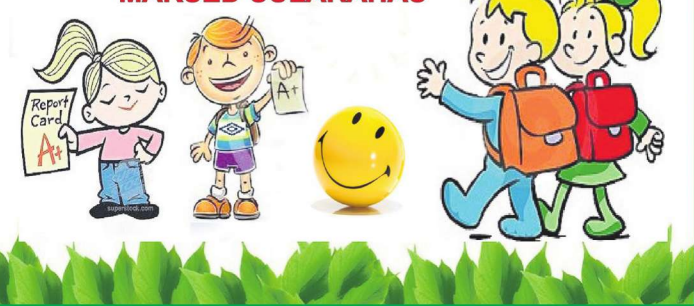
Välisriided, vabaaja-
spordi ja ujumisriided

Täiskasvanutele
jope+püksid komplekt
enamasti 32-39€
naiste (S-XXL; 36-54)
meeste (S-XXL; 58-62)

Lastele komplektid
16-20-25-26-32€
ja ilusad Moomin riided

TERETULEMAST! lastele ja täiskasvanutele hooajariided

MAKSED SULARAHAS

Pakume tööd KLIENDITEENINDAJALE.

Oled sobiv kandidaat, kui suhtled
julgelt kliendiga telefonis ja oskad
töötada arvutis.

Kasuks tuleb vene keele oskus.

Saada CV aadressil cv@liisi.ee.

Info telefonil 504 2131

Daniel Levi Viinalassi koolialguse kontsert rõõmustas sadu fänne

Haapsalu koolilapsi tervitas tarkusepäeval kultuurimaja ees tasuta kontserdi andnud poptäht Daniel Levi Viinalass.

4 × ARVO TARMULA

KOOLIAASTA ALGUS

Direktori esimene koolipäev

Palivere põhikooli vastsele direktorile Karin Rannale oli tänavune 1. september niisama uus ja põnev, kui oli oma kooliteed alustavale juntsule, sest see oli üle aastate ka tema esimene koolipäev.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Eile kõndisid Palivere kooli seitse esimese klassi last üheksandike käekõrval ülejäänud koolipe-
re ette, kus said kätte oma esimese aabitsa. Pärast aktust läksid kooli noorim ja vanim klass ühiselt torti sööma.

„Palivere koolis on tore traditsioon, et 9. klassi õpilased teevad esimesele klassile tordi. See on nii armas, et ma küll ei näe põhjust seda traditsiooni muuta,” ütles kuu aega ametis olnud direktor.

Kogu kooliperega kohtumise kõrval ootas Karin Randa eile ees veel üks tähtis kohtumine – oma klassiga. Rand ütles, et direktoriameti kõrval ta ainetunde andma ei hakka, küll aga võttis juhatada 4. klassi. Oma klassi õpilastega ta enne kooliaasta algust kohtunud ei olnud, kuid loodab nüüd esimese asjana nendega tuttavaks saada.

Oma kooliaega meenutades ütles Valgas koolis käinud Rand, et temale oli 1. september alati tore päev. „Puhkasin tavaliselt vanemate suvilas, kus teisi lapsi eriti polnud. Nii hakkasin juba augusti keskpaigast kooli ki-

Karin Rand läks Vikerkaare lasteaiast Palivere kooli juhtima.

belema, et klassikaaslastega jälle kokku saada,” rääkis ta.

Lasteaiast kooli

Seni Haapsalu Vikerkaare laste-
aia õpetaja ametis olnud Karin

Rand asus Palivere kooli direktori kohale 1. augustist. „Ühel hetkel tundsin, et vajan uut väljakutset,” nimetas ta põhjuse, miks soovis lasteaiast kooli vastu vahetada. Rand tunnistas, et esimesele

Palivere koolile direktori otsimise kuulutusele ta ei reageerinud, kuid kui kuulutus ka teist korda avaldati, võttis südame rindu ja otsustas kandideerida.

Ranna sõnul ta varem Palivere koolist suuremat ei teadnud, kuid kandideerida otsustades püüdis hankida kooli kohta võimalikult palju infot. „Ega ma mütsiga lööma tulnud,” kinnitas ta.

„Kui valituks osutusin, järgnes eufooria ja siis tuln jälle kahe jalaga maa peale tagasi. Tuli hakata tegutsema,” rääkis Rand. Ta tunnistas, et esimest korda direktorina üle kooli läve astudes oli hinges väärin, kuid kollektiiviga kohtudes tundis ta sooja vastuvõttu ja toetust. Esimesed kuu aega on uuel direktoril möödunud teiselt. On tulnud end kurssi viia nii maja puudutavate probleemidega kui ka õppetööga seotud teemadega ja projektidega, millega on koolipe-
re liitunud. „Aga eks mul ole veel väga palju teha,” tunnistas Rand esimese koolipäeva eel.

Toimiv kool

Karin Rand ütles, et Palivere kool on tema hinnangul hästi toimiv kool. Sel õppeaastal on koolipe-
res 76 õpilast, kellest seitse alustas esimeses klassis. Direktori sõ-

nul teeb talle rõõmu ka see, et koolis on kõik vajalikud õpetajad. Nii nagu direktor nii alustab uue töötajana ka kooli huvijuht. „Kollektiiv on hästi tore ja koostööaldis,” kinnitas Rand.

Vajalikemaist töödest nimetas Rand klassiruumide korrastamist. Selleks õppeaastaks on remonditud poiste tööõpetuse klass ja sinna ka uusi seadmeid hangitud. „See on nii korras, et selle üle võib kohe uhkust tunda,” ütles direktor.

Järk-järgult vajaksid uuendamist teisedki klassiruumid – kus oleks vaja värvi uuendada või põrandad üle vaadata. „Kõik see võtab aega, aga kui sellega järjepidevalt tegelda, küll me jõuame lõpuks ringi peale,” oli Rand optimistlik.

Teiste muudatuste ja uuenduste kohta ütles Rand, et need on veel ootel. Kõigepealt on tema sõnul vaja sisse elada, sest muudatusi ei saa teha ülepea-
kaela, vaid õigel ajal ja koostöös õpetajatega. Palivere kooli eelmise direktori, kooli algusest peale juhatanud Tõnis Peikeli kohta ütles Rand, et tegemist oli hea ja väärilise juhiga. „Ma arvan, et mul on pikk tee käia, et suudaksin olla sama väärilise juht,” ütles Rand.

Teatrisuvi pakkus võrratuid elamusi

LIDYA TEE
teatrihuviline

Üle kogu maa oli taas palju suveteatrite etendusi, mida sügise hakul meenutada.

Ilmaski ei väsi ma sooja südamega mõtlemast Margus Kasterpalule. Olen väga tänulik, et ta rajas oma isakodu Saueaugule just teatritalu, mis on praegu kahtlemata Eesti-
maa suveteatrite pärl. Saueaugu torkab silma oma isikupärasuse ning sügava mõttega ja kaasa mõtlema paneva teemaga lavastuste poolest, lavastajatöö on suurepärase ja osatäitjad tugevad.

Liiga lähedal

Mööduval suvel etendus seal vabaõhulavastus „Me olime kodutütred”. Vihmasele õhtule vaatamata oli näitlejate mäng haarav. Siiski tõdesin, et mulle isiklikult ei meeldi väga, kui tegevus toimub vaataja vahetus läheduses, otse nina all. Meenutan siinkohal paari aasta tagust lavastust „Me-
re märgid”.

Saal oli lavastatud paadiks, vaatajad istumas ridamisi paadi külgedel, tegevus toimus paadi põhjas. See kujundus häiris ja ahistas mingil moel ja teatrielamus jäi nagu poolikuks. Kuna järgmisel aastal oli sama lavastus taas kavas, otsustasin seda veel kord vaadata ja tegin õigesti. Kujundus oli traditsiooniline: rahvas saalis, näitlejad laval. August Gailiti tekst tõusis kogu oma suurusel esile, lavastus oli aastaga uskumatult palju küpsenud ja väga nauditav.

Igaühele midagi

Korraks põige oma maakon-
nast välja. Tõstamaa mõisatalli hoovis etendus Gerda Korde-
metsa „Tõeajastu lõpp”, mis oli nagu seal mängimiseks loodud. Veiko Täär oli peaosas. Kõik sulas tervikuks – kauge-
te aegade absurdne segunemine tänase päevaga iidsete hoonete raamis, taustaks vägevad põlispuud ning hämarvõõ-
h-tu. Võrratu teatrielamus!

Viimasena oli võimalus vaadata Ohtla külas Kuuse talu õuel Matsalu näitemänguseltsingu esituses kaht lühikomöödiat „Kõik olgu tipp-
topp” ning „Pühapäev”. Tegemist oli lihtsate jantidega meie igapäevaelust. Kohaletulnud vaat-
tasid, näod naerul. Vahel on vaja ka midagi lihtsat ja vahetut meist endast. Harrastus-
näitlejad mängisid oma osad suure lustiga välja ning publik sai rõõmsa tuju.

„Me olime kodutütred”
Saueaugul.

ARVO TARMULA

● NOSTALGIAPÄEVAD

Nostalgiapäevad ja vanasõidukid – kes neid suudaks lahuta...

Kuigi nõukogudeaegsete sõidukite kallal nokitsejaid on alati leidunud, on Haapsalu nostalgiapäevad sellele ajakulukale hobile uhkelt hoogu ja hasarti juurde puhunud.

LEMMI KANN
lemmi.kann@le.ee

Nostalgiapäevade tõmbenumber on ilma igasuguse kahtluseta nõukogudeaegsete sõiduvahendite sõit läbi linna. Ameerika autode paraadiga võrreldes on vahe selles, et kui ookeani tagant pärinevad iludused kutsuvad esile peamiselt vaid vaimustust, siis meie lähiminekust pärit kahe-, kolme- ja neljarattalistel on võime publiku südant soojendada ja naermagi panna. Sest mõned sõidukid ongi lihtsalt nii kentsakad, et muu reaktsioon oleks ebaadekvaatne. Otse loomulikult aitab reaktsioonide esilekutsumisele kaasa sõidukite mehitamine ajastukohaseid kostüüme kandvate kodanikega.

Kui ma eelmisel aastal küsisin nostalgiapäevade korraldustii- milt, kui palju sõidukeid nostalgiapäevade paraadil osaleb, maigutati vastuseks suud ja laiutati käsi: mitte keegi pole mitte kunagi arvet pidanud, sest pole vaja olnud – milleks? Nostalgiapäevade korraldaja Roman Sultan-girejev seletas, et nad lihtsalt tulevad. Kõik teavad, et igal aastal on septembri teisel nädalavahe- tusel Haapsalu nostalgiapäevad. Mitte kedagi ei kutsuta, kes tahab, see tuleb.

Ja tulevadki. Juba aastaid ja tundub, et aina suurema entu- siasmiga. Osa hakkab valmistu- ma varakult ja võtab eesmärgi järgmiseks korra järjekordne hüljatud nõukogudeaegne sõi- duk korda teha, sest on üritus, kus seda näidata saab. Terve hun- nik lõbu endale, perele ja sõpra- dele kah tagatud.

Autoroller Narvast

Üks selline mees on Heiko Soo- saar, kes on pärit Nõvalt Tusari külast Piirisaare talust.

„Ühe korra sai nostalgiapä- vadel käidud ja nüüd on nagu haigus küljes,” naljab Heiko.

Neil, kes näiteks mullu nos- talgiapäevade paraadi vaatasid, on kindlasti mees roheliseks- kollaseks võõbatud ilma kabi- nita autoroller, kast ees ja juht mootori taga püsti seismas. Ku- nagi kasutati seda väga usinalt mitmesuguse kauba laialiveda- miseks. „Sellisega veeti ka Haap- salus poodidesse kaupa,” teab Heiko rääkida.

Kõnealune kärü jäi Heiko- le silma Narva taga ühes met- sas. „Oli pooleldi maa sisse va- junud, roostes jurakas,” meenu- tab mees.

Autojuhi ametit pidav Heiko sõitis sellest paigast oma kuu a- ga mööda ja vaatas iga kord, kui-

Renek Loorens oma K-750-e ja lõbusa ekipaaziga. ARVO TARMULA

Heneliis Soosaarele on võrrid lapsest peale meeldinud.

● „Oleks veider, kui nii uhke vana- sõiduki omani- kuna jäetaks kasu- tamata võimalus nostalgiapäevade paraadil osaleda.”

das üks tüki- ke minevikust seal nukralt hävib – aeglaselt, aga kindlalt. „Paari kuu pärast, kui oli jälle sinna poole asja, mõtle- sin, et kui alles, toon ära,” rää- gib Heiko.

Tõigi ja hakkas vaikselt korda tegema. „Mootori sain talle Võ- rust ühe hea tuttava käest, tege- mist ja värvimist oli ikka oma- jagu.”

Aga kuna mootorgi, mis sin- na peale passis, oli oma 25 aas-

Sulev Vahar on õnnelik, et valis endale hobiautoks just selle 1948. aasta Moskvitsi, millega käiakse peale

Heiko Soosaar päästis haruldase autorolleri, mis Narva metsade vahel nukralt roostetas.

tat vana, käis Heiko enne paraa- di linnas sammudega distantsi mõõtnas – tea, kas veab ikka välja. Katsetused ei olnud julgus- tavad, natuke kippus puudu jää- ma. Aga kui asjaks läks, ei veda- nud vana tehnika alt. „Täpselt meetri pealt! Hea meel oli, kui Lossiplatsi jõudsin,” muheleb Heiko. Paraadi lõpus suri moo- tor välja.

Kõnealuse autorolleri teeb eriti väärtuslikuks tõsiasi, et

neid sõiduvahendeid toodeti kogu Nõukogude Liidule Tal- linnas. „Ega neid palju enam alles ole ja nostalgiapäevadel teist sellist polegi olnud,” nen- dib Heiko.

Vanasõidukitega jändamine sai tegelikult alguse varem. Üks esimesi projekte oli vana võrr, mille ta tütre jaoks korda tegi. Heneliis tahtis sellega nostalgia- päevade paraadil sõita. „No ja siis ma läksin talle servise-meheks

kaasa. Panime mingid naljarii- ded ka selga ja... järgmiseks aas- taks tuli siis juba endalegi ma- sin muretseda,” selgitab Heiko. Kuidas sa ikka tütre kõrval jala- meheks jääd!

Naine võrri seljas pole lin- napildis ammu enam tavapära- ne, ja üks nõukogude ajalgi ol- nud see rohkem maapiirkon- dade komme. Heneliis põhjen- dab oma võrrilembust sellega, et rattad on talle lapsest saati

nostalgiapäevade ka suviti näiteks poes ja reisimaski.

LEMMI KANN

40 aastat vana Nõukogude tehnika on endiselt töökindel.

ERAKOGU

RAFIGa Vladivostokki

Tallinna mees Allan Kaasik on käinud nostalgiapäevadel algusest peale. „Vist jäi üks aasta vahele,” püüab ta meenutada. Allan ütleb, et on vanade autode suur fänn ja seepärast ta siin igal aastal käibki.

„Seltskonna pärast muidugi ka – see on fantastiline!”

Tänavu plaanib ta kohapeale tulla kahe RAF-bussiga: üks on kiirabuss ja teisega tehti selle aasta kevadsuvel reis Vladivostokki. „Lätlastel täitus 40 aastat RAF-bussi sünnist. (Riia autobussitehas disainis ja tootis 1976–1997 RAF-2203 Latvija mikrobusse – toim.) Siis tehti automatk marsruudil Liepāja–Vladivostok. Nüüd me sõitsime läbi täpselt sama tee viie RAF-bussiga – kolm olid lätlaste omad, üks venelaste ja üks meie masin,” seletab Allan.

Allan lisab, et Eesti RAF käitus ideaalselt ega vedanud kordagi alt. Niisiis saab seda kangelasbussi oma silmaga näha ja sõrmega katsuda järgmisel nädalavahetusel Haapsalus. Ära tunneb selle beeži värvi ja temaatiliste kirjade järgi. „Kui ilma vähegi lubab ja asjad sujuvad, tuleb meie kollane kaljavaat ka kalja müüma,” lubab Allan. Kindlasti on tegemist atraktsiooniga, mille järgi Allaniit nostalgiapäevadel juba väga hästi teatakse.

Talle endale läks eelmise aasta nostalgiapäevadelt eriti südamesse Läti sõprade ekipaaž vana hea kollase miilitsa-Žiguliga. „See oli ikka väga vahva auto! Pole üldse välistatud, et nad tulevad ka sel aastal,” räägib Allan. Praegu on see auto küll Riia automuuseumis ühe näituse eksponaat. Kui hästi läheb, pääseb auto õigeks ajaks tulema.

„Väga paljud mu sõbrad-tuttavad on oma vanatehnikaga veel tulemas. Haapsalu on nii ilus linn, et see meelitab alati palju rahvast kohapeale,” ütleb Allan.

Niisiis pole karta, et nostalgiapäevad niipea Haapsalust kaoks. Sest rahvas lihtsalt võtab kätte ja tuleb kohapeale.

meeldinud. „Vanasti sai põllul koos poistega sõidetud – mina võrriga, sellesama helesinisega, ja poisid mopeedidega. Ei tahtnud teistest maha jääda, vend õpetas sõitma. Praegu on see mõnus nostalgia ja ainulaadne kogemus sellisel üritusel sõita, olla osa sellest seltskonnast ja meelust,” räägib Heneliis.

Sellel aastal tahaks Heiko tulla pittu juba uue sõidukiga. Mis see on, Heiko veel ei räägi,

sest ei taha ära sõnuda – asi pole veel päris valmis. Toorikuid, mida üles vuntsida, on Heiko isatalus küll ja veel, sest aastakümnete jooksul kogunenud rattalised on kõik tallele pandud.

„Kindlasti tahaks veel midagi korda teha, plaane on palju, aega on lihtsalt vähe. Ikka tahaks ju nostalgiapäevadel näidata, milliste sõidukite keskel me üles kasvame. Paljud pole selliseid ju üldse näinudki,” selgitab Heiko.

Vanad punnvorrid

Linnamäe mees Renek Loorens hakkas vanade rattaliste vastu huvi tundma juba teismeeas. Esimesed patsiendid olid vanad punnvorrid. „Mida vanemaks sain, seda võimsamaid Venemaa masinaid sai vaadatud,” meenutab Renek.

Kui ta gümnaasiumisse läks, olid vorrid juba minevik ja kord jõudis tööliste klassiku, IŽ-56e kätte. Ülikooliaastail läks asi juba

toekamaks – Renek tegi korda külgorviga mootorratta K-750 sünniaastaga 1963. Nii ta läks.

Nostalgiapäevadele läks Renek oma külgorviga esimest korda seitse aastat tagasi, sest kuuldused selle kohta, et tegemist on väga lustliku ja stiilse üritusega, levisid aina rohkem.

„Muidugi tahtsin ka teisi masinaid näha. Kui on ka ilus ilm, siis on ju väga hea põhjus tsikel kuuri alt välja ajada,” seletab Renek.

Hästi mõnusaks teeb selle ürituse Reneki sõnul ka asjaolu, et ei nõuta mingit registreerimist ega mitu nädalat ette otsustamist. „Tuleb isu ja siis lihtsalt sõidadki kohale.”

K-750 on see sõiduriist, mida Renek pidevalt vormis hoiab. Mees tunnistab, et tahaks ju veel mõnele vanale pillile eluvaimu sisse puhuda, aga see on väga ajakulukas tegevus. „Kooli ajal oli aega rohkem, nüüd on pere ja muud tegevused ka,” ütleb ta.

Aga see üks ja ainus on hästi hoitud. Eelmisel aastal laskis Renek mootori korda teha. Võeti lahti, vahetati osad, mis vahetamist vajasisid, löödi läikima ja pandi ratta peale tagasi. Rohkem saab ratas sõita suvel, siis paarutatakse sellega natuke küla vahel ja mõnikord käiakse linnaski ära. „Hoolitsen selle eest, et aku tühjaks ei jookseks ja ratas ikka käima läheks, kui tuleb isu sõitma minna.”

Perekondlik üritus

Sulev Vahari kodu hoovis Haapsalus ilutseb keset muru kreemvalge Moskvitš sünniaastaga 1948.

„Ma tegelikult tahtsin alguses hoopis üht vana Volgat ehitama hakata, aga see oleks väga kalliks läinud ja neid on palju ka. Sõbrad soovitasid, et võta parem see Moskvitš – palju kihvtim!” jutustab Sulev. See oli neli aastat tagasi. „Ma ei kahetse, et nii tegin. Sain väga hea tooriku ja armusin sellesse autosse.”

Kahel korral on Sulev oma valge iluduse nostalgiapäevadeks läikima löönud, nüüd teeb ta seda kolmandat korda. Tema meelest oleks veider, kui nii uhke vanasõiduki omanikuna jäetaks kasutamata võimalus nostalgiapäevade paraadil osaleda.

„Oma õue peale tuleb üritus ju kätte – kuidas sa siis ei lähe!”

Aga Sulev ei hoiu oma vana mosset vaid nostalgiapäevadeks. „Suvel on seda autot Haapsalu linnas ohtuti ikka päris tihti näha,” muheleb ta. „Poeskäämise auto,” lisab Sulev.

Nurgas konutada mossel ei lasta. Näiteks sel aastal osales auväärses vanuses auto ka mitmepäevasele reisil Hiiumaale. Sulev kiidab masinat, sest peaaegu kõik on originaalosad, kuuevoldine mootor on aga otsast lõpuni originaal.

„Mul on vaja veel mõned nipet-näpet asjad ära vahetada, et saaksin talle uunikumi musta värvi numbriplaadi,” seletab Sulev.

Valge mosse kõrval kiiskab kartsipunane 1980ndate keskelt pärinev motoroller Muravei, mis jõudis Sulevi majapidamisse sel talvel. Omal ajal veeti sellega kaup. Erikses teeb selle masina asjaolu, et tegemist on kahe inimese rolleriga. Muravei tegi Sulev korda poeg Taivoga kahasse – isa mehaanik, poeg maaler ja mõned head sõbrad olid veel abiks.

Niisiis minnakse sel aastal nostalgiapäevadele kahe ekipaažiga – Taivo Muraveiga ja Sulev Moskvitšiga. „Perekondlik üritus,” ütleb Sulev.

Spordis on värve

AIVO PALJASMAA

Kuidas leiab mäng tee rahva südamesse

Väikerahvaste mure on alati, et suur maailm neid ikka märkaks. Hoopis mage lugu oleks, kui sind sootuks unustataks. Pisendamata oma rahvuse poolt ja kaugemalgi hinnatud poliitikute, teadlaste ja isegi suurte kunstimeistrite läbilöögivõimet, on maailma silmis parimad saadikud ikkagi sportlased. Näiteks hiljuti noogutasid kauge Uus-Meremaa inimesed nõusolevalt, et Eestit teavad nad küll. Sealt ju pärit vigursuusataja Kelly Sildaru ja rallimees Ott Tänak. Kindlasti andis järjekordse panuse ka Kaia Kanepi, kes New Yorgis suure slämmi turniiri esimestes ringides on oma vastased alistanud.

Eestlastele on uue sajandi alguses toonud kuulsust ja tähelepanu individuaalalade spordisangarid. Erki Noole, Gerd Kanteri, Kristina Šmiguni ja Andrus Veerpalu olümpiavõidud seostuvad muu maailma silmis ka Eesti riigiga.

Kõrvalepõikena meenutaks sügavat nõukogude aega, kus eestlased pidasid oma saadikuks laias ilmas malelegend Paul Kerest. Tegu võis olla okupeeritud rahva enesepettusega, sest ametlikult oli ta NSV Liidu esindaja. Kerese elulugu on väärtiselt sarnane kogu meie rahva saatusega 20. sajandil, mis oli räsitud sõja- ja poliitikatuultest. Eestlaste silmis muutus ta sümboliks, kes raskel ajal kandis endas esimese iseseisvusa väärtusi ja vaimu. Kindlasti oli tal sama tähtsus ka maailma asjatundliku malepere kuluarvestlustes, kuid laiem publik pidas teda ikkagi Vene maletajaks.

Rahva mälu on alati toitnud ja virge hoidnud mitmed ajapikku müütiliseks muutunud isikud. Eduard Bornhöhe ajaloolise jutustuse „Tasuja” kirjanduslik kangeline köidab siiani oma heroilisusega. Kuigi ta lõpuks hukub ordumeele mõõga läbi, jääb kumama tema mehisus ja allaandmatus Jüriöö lahingus.

Üle saja aasta varem ehk täpselt 800 aastat tagasi langes Madisepäeva lahingus iidsete eestlaste suurim väejuht Lembitu. Aastasade möödudes muutus tema isik eestlaste mäluks ainsa suuremaks, olles võõrvõimudele vastuhakkamise instutav ja ühendav jõud. „Kes ütles, et Lurich on surnud!” kõlas nõukogude ajal üsna tihti mõne asjaosalise suust, kes enast sellega julgustas. Kas siis vastuhakuks kehtivale korrale või lihtsalt mõnd suurt jõudu nõudvat ettevõtmist sooritades.

„Palusalu, anna valu!” kandus rahva seas edasi kaugest Berliini olümpiamängudest 1936. aastal. Meie maadluskangelane muutus müütiliseks mehemelega eestlase ja vabaduse sümboliks. Mehemeelt läheb vaja ka praegu. Meil on taas oma riik ja võõrrõhujad piiri taha tõrjutud. Ometi sõltub edasine julgeolek kogu rahva valmidusest ohtudele vastu seista.

Poolas toimuvail võrkpalli Euroopa meistrivõistlustel sai kõige rohkem tähelepanu Eesti meeskonna toetajate armee. Võrkpallurid ise ütlesid, et kaasaelajad on medalit väärt. Hinnangu järgi jäi poolteist tuhat Eesti meeskonna toetajat silma ka ülejäänud Euroopale.

Meeskond võitles platsil lausa viimase veretilgani, aga võidurõõmu tunda ei saanud. Ikkagi oli toetajate poolehoid neile jäägitu ja kaotustele vaatamata nähti oma lemmikuis võitjaid. Austust langenute vastu võib võrrelda lausa Lembitu ja Tasuja aegade. Laiemalt hinnatas näitab see aga rahvuse elujõudu, et kuniks kestab veel su mehele. Meeskond ise võitleb alati muidugi võidu nimel. Ei minda ju platsile näitama mitte oma võitluslikkust, vaid ikka eesmärgiga vastane alistada. Rahva südame võidab aga jäägitu heitlus, kus antakse endast kõik. Kui tulebki kaotus, siis on see aus kaotus. Seekord ei jõutud lihtsalt rohkem. Rahvas usaldab oma kangelasid edasi, sest koos pingutades tuleb ükskord ka kauaoodatud võit.

Pallimänguvõistkondade käekäik on igale rahvale erilise tähtsusega. On riike, mille senatid teevad oma töös vaheaja, kui nende rahvuskoondis jalgpallimurul heitleb. Isegi mõnda väiksemat sõda on alustatud. 1969. aastal MMi kvalifikatsioonimängus pidi selguma edasipääseja El Salvadori ja Hondurase matšis. Pinged kahe riigi vahel olid juba enne õhus, aga viimaseks piisaks sai ikkagi El Salvadori võit play-off-kohtumises. Pärast seda ründas El Salvador oma vägedega Hondurast, et kaitsta seal elavaid rahvuskaslat. Jalgpallisõda on oma lühiduse tõttu läinud ajalukku ka 100 tunni sõjana.

Meie laiuskraadil ollakse rahumeelsem. Vastasel juhul oleks eestlastel küll ja veel põhjust kallale minna näiteks Leedule või ka Lätile, kui oleme nende käest korvpalliväljakul järjekordselt sugeda saanud. Ega hästi kujuta ettegi, mida tähendab korvpall igale leedulasele. Räägitakse, et sealmail valitseb riiki ja rahvast peale katoliku usu ka korvpalliusk. Mingit aimu sellise usu mõjujõust saime tunda oma võrkpallikoon-disele kaasa elades. Seda oli hea tunda.

lastekas

Tekst Aidi Vallik
Pilt Ott

KOOLIMINEJAD

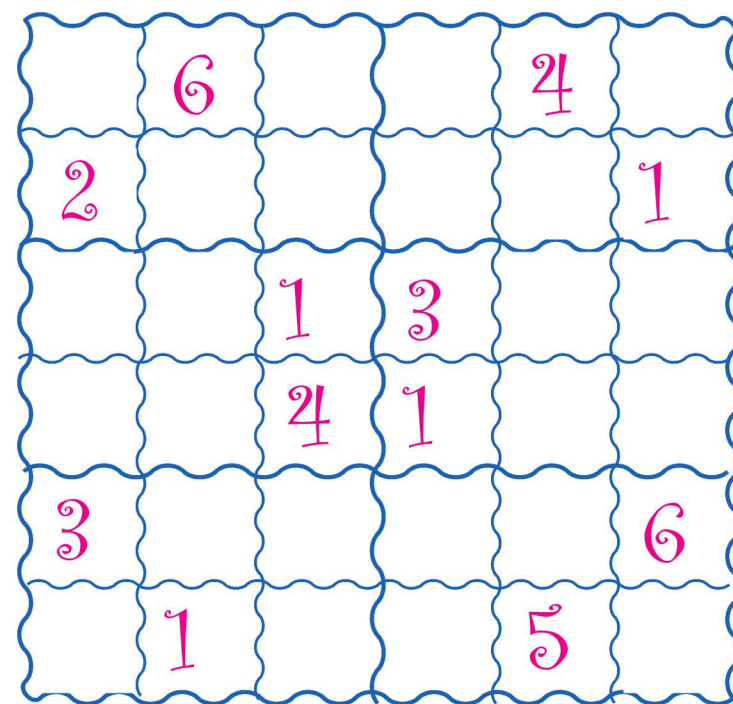
SADA AASTAT TAGASI

LÄKSID KOOLI MART JA LIIS
ÜLE HEINAMAA JA RABA
SEITSE KILOMEETRIT JALA,
TINDIPOTT JA SULED KOTIS,
ISE VAESED NAGU ROTID,
LÕUNAKS KAASAS LEIB JA PEKK
JA HARRAS HARIDUSE MEKK.

TÄNAPÄEVAL EPP JA SANDER
ÕPPIMA ON SAMA KANGED,
KUI NAD AUTOS TREPPI VIIA.
KOTT EI KAALU ÜLELIIA,
LÕUNAT ANNAB KOKATÄDI,
KORISTAJA KORJAB SODI.
AINULT ÕPI, ARMAS LAPS,
JA ELU SAAB VEEL PAREMAKS!

LASTESUDOKU

KINOFILM

„TULBIPALAVIK“

„Tulbipalaviku” tegevus toimub 17. sajandi Amsterdamis, kus tekib abielunaisel (Alicia Vikander, „Taani tüdruk”) kirglik armusuhe kunstnikuga (Dane DeHaan, „Vastumürk tervisele”), kes on palgatud tema portreed maali-
ma. Armastajad riskeerivad pakataval tulbisibulaturul, et üheskoos põgenemiseks raha koguda. Põhineb Deborah Moggachi romaanil „Tulbipalavik”.

8. septembril kell 20; 10. septembril kell 16; 12. septembril kell 19;
14. septembril kell 19.30 Haapsalu kultuurikeskuses. Pilet 4 €. Al-
la 12 a keelatud!

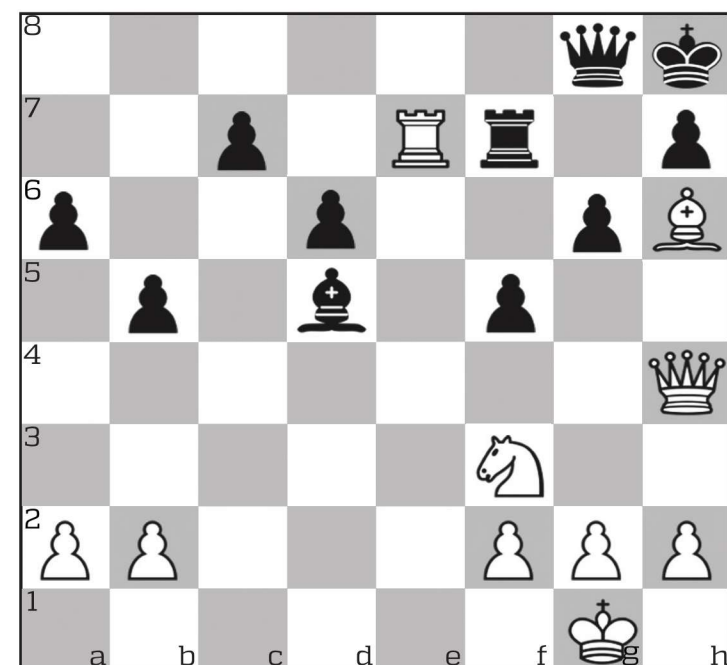
„IMELAPS“

A photograph of a man, Franki Adler, and a young girl, Maryt, standing in a grassy park area. Franki is wearing a plaid shirt and khaki pants, and Maryt is wearing a striped sweater and jeans. They are both looking towards the camera. In the background, there are trees and a blue building.

15. septembril kell 19; 17. septembril kell 15.15; 18. septembril kell 19; 19. septembril kell 19.30 Haapsalu kultuurikeskuses. Pilet 4 €. Alla 12 a mittedoovitatav!

MALE

LP RISTSÕNA- JA MALELAHENDAJAD

Eelmise nädala vastused: Lxg6+; Kh8; Lg7#.

Matt kolme käiguga.

Leidke tänasest ristsõnast lahendus vastuse realt.

Eelmise nädala vastus: Mendelejevi tabel; keemiline element.

Lahendusi ootame hiljemalt järgmise nädala reedeks aadressil reklaam@le.ee või Posti 30, Härgsalmu. Augustis õigesti vastanute vahel loositakse välja Lääne Elu meeneid.

jõgi Siberis	loodus- keskus Eestis	kirjanik	malend	volftram	laujatar	Lääne Elu	valkjarm	mehenimi	ruumikas	pikkus- mõõt	siseorgan	anno Domini	küla Koigi v.	üksluse	infoorgan		
																	täpitäht keele- mees, õ looja
				jõgi Peterburis						rahvas Põhja- Kaukaas. hunt							
				vaata													
muistne keldi laulik						viitsimatu						mehe- või naisenimi					
näitleja						lame						vanne					
tantaal			nõel						truu						e. male- meister		
			tohter					jõgi Doonau jõeestik.							püstitoli mark		
USA osariik					... Abeba						lohk						
					vana- nenut						eelviimane sõrm						
boor		koht Soomaal						kiriku- organ						hoovi			
		maitse- taim						veekogu						geoloog. ajastu			
lõpp				heliredel						saamatud					riigiõigus		
				linn P.- Kaukaas.						täpsed					reamees		
metall							eramaja politsei- piirivalve amet						elektro- piirijõgi			si- bemoll	
			jõgi Ukrainas						küla Martna v. muusika- stiil							sõjariist	
alu- minium			kõrbe- sisalik														
...- ütlev						veidi						muusika- teos					
						end. tipp- fotograaf (in + n)						rahvas Filipiin.					
neutrum		Henry Kõrvits						kribinal									kuu
		loopima						rock garden									EL riik
himurus							ääristav							Slovakkia tähis			
							sivem							t. sade			
papagoi tõug				kauple- koht					nurmelt							rida	
				naisenimi					k. Viru- Nigula v.							viis	
naisenimi					hüüdsõna			idasse				jõgi Aafrikas					
					sise- arhit.			super- lux				linn Belgias				küla Nissi v.	
Austria domeen			enese- imetlus													hüüds.	
linn Prants.			Andorra domeen														
						naisenimi				mesilas- piim							
						sünd.				umbes							
50.														naisenimi			
kunsti- vool XX saj.							mõista, taibata							liiklus- eeskiri			

4. september

06.55 Terevisioon
08.55 Kutsuge ämmaemand!
09.50 Terevisioon
11.55 Osoon
12.50 Eesti lipp ümber Islandi
13.20 Eesti lood
13.50 Meie maailm
14.45 Meie inimesed
15.05 3 hitti
15.20 Unistuste aiad
16.10 Paks boss
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 Önne 13
17.35 Kutsuge ämmaemand!
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.00 Osoon
20.30 Meie Eestid
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Välisilm
22.15 Marconi teekond Elysée paleesse
23.10 Aastavahetus Kinoteatriga
23.45 Ringvaade
00.47 ERR.ee uudised

06.05 Armastuse maitse
06.55 Mr Bean
07.20 Alvin ja koopaoravad
07.35 Pöörased jäneseid
08.00 Suvereporiter
09.00 Purunenud elud
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Klassikokkutulek
13.20 Vallaline kaunitar
15.00 Armastuse maitse
16.00 Küladektektiivid
17.00 Minu kodu on parim
18.00 Purunenud elud
19.00 Reporter
20.00 Kanal 2 uus hooaeg
20.30 Kodutunne
21.30 Reporteri kuraditosin
22.30 Patune öö
00.25 Teie kõrgeausus
02.05 Reporteri kuraditosin
02.55 Reporter
03.50 Küladektektiivid
04.35 Vanade riiete võlu
05.25 Restart

06.15 Käpapatrull
06.40 Minu väike poni
07.05 Käsna-Kalle Kantpüks
07.30 Saatuslik valik
08.30 Reis Venemaa lõppu – Tšukotka
09.30 Võimalik vaid Venemaal
09.55 Kirgede torm – armastus-lood
11.00 Vaprad ja ilusad
11.35 Top Shop
11.50 Jäaaeg
13.30 Jäaaeg. Munadepuha eri
14.00 Südameasi
15.00 Saatuslik valik
16.00 Vaprad ja ilusad
16.30 Kirgede torm
17.40 Minu köök on parim
18.45 Seitsmesed.
Uudised 19.25 Seitsmesed
20.00 Kuuuurija
21.00 Hüpnosisöör
21.30 Merivälja
22.30 Raudmees 2
01.05 Sherlock New Yorgis
02.00 Moodne perekond
02.25 Merivälja
03.10 Kuuuurija
03.55 Hüpnosisöör
04.20 Seitsmesed.
Uudised 05.00 Seitsmesed
05.25 Südameasi

07.00 Džungliraamat
07.10 Vahva Roosi
07.25 Piip ja Tuut teevad pannkooke
07.35 Dimitri ja sõbrad
07.40 Dimitri ja sõbrad
07.45 Sibulapoiis seiklused
08.10 Tantsuakadeemia
08.35 Tantsuakadeemia
09.00 Aeg on siin
10.15 Eesti lood
10.45 Ameerika nuhkimisühendriigid
11.42 ERR.ee uudised
15.30 Papist poisid
15.35 Loomaia tee
64 15.45 Milly mur-rab pead
15.55 Üks kass Pariisis
17.00 Mina ja Miia
17.25 Rüütel Rooste
17.35 Beni ja Holly väike kuningriik
17.45 Mikk ja Tšavapa
18.00 Džungliässad
18.10 Zou
18.20 Pipi, Pupu ja Rosmary
18.30 Lastetuba
18.45 Oktonaudid
18.55 Uus Tase
19.20 Aktuaalne kaamera
19.30 Rakett
69 20.00 Emajõe veemaalil
21.00 4x4.
Kaukaasia 21.30 Kultuuriuudised
21.35 Keelatud – Ruja
22.30 Ivani lapsepõlv
00.05 4x4.
Kaukaasia 00.41 ERR.ee uudised

5. september

06.55 Terevisioon
08.55 Kutsuge ämmaemand!
09.50 Terevisioon
11.50 XII noorte laulupidu „Mina jään“. Kaunimad hetked
12.50 Osoon
13.15 Upa-upa ubinakõnõ. Mari Kalkun, Tuulikki Bartosik, Ramo Teder
13.40 Välisilm
14.15 Ameerika nuhkimisühendriigid
15.05 Hetk ajaloos
15.10 Ajavaod. Ärimehed
15.40 Virulased
16.10 Paks boss
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 Önne 13
17.35 Kutsuge ämmaemand!
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.00 Foorum
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 OP
22.10 Viimane tango Halifaxis
23.05 Robbie Williams
00.00 Ringvaade
01.01 ERR.ee uudised

06.05 Armastuse maitse
06.55 Mr Bean
07.20 Alvin ja koopaoravad
07.35 Pöörased jäneseid
08.00 Reporter
09.00 Minu kodu on parim
10.05 Purunenud elud
11.05 Kodus ja võõrsil
11.35 Kodutunne
12.35 Kanal 2 uus hooaeg
13.10 Vallaline kaunitar
15.00 Armastuse maitse
16.00 Küladektektiivid
17.00 Minu kodu on parim
18.00 Purunenud elud
19.00 Reporter
20.00 Radar
21.00 Krimi
21.30 Homse piiril
23.40 Röövitu
01.40 Eesti hittfilmide TOP 25
03.15 Reporter
04.10 Küladektektiivid
04.55 Vanade riiete võlu
05.45 Saage tuttavaks

06.15 Käpapatrull
06.40 Minu väike poni
07.05 Käsna-Kalle Kantpüks
07.30 Saatuslik valik
08.25 Minu köök on parim
09.25 Hüpnosisöör
09.55 Kirgede torm
11.00 Vaprad ja ilusad
11.35 Top Shop
11.50 Kuuuurija
12.55 Merivälja
13.55 Südameasi
15.00 Saatuslik valik
16.00 Vaprad ja ilusad
16.30 Kirgede torm
17.40 Minu köök on parim
18.45 Seitsmesed.
Uudised 19.25 Seitsmesed
20.00 Lillepood
20.30 Suletud
22.30 Padjaklubi
22.30 Eliitkillerid
00.55 Kutsuge Cobra
11 01.50 Louie
02.15 Lillepood
02.45 Padjaklubi
03.35 Suletud
uste taga 04.20 Seitsmesed.
Uudised 05.00 Seitsmesed
05.25 Südameasi

07.00 Zou
07.10 Džungliässad
07.20 Loomaia tee
64 07.35 Oktonaudid
07.45 Pipi, Pupu ja Rosmary
07.50 Mina ja Miia
08.15 Lastetuba
08.35 Tantsuakadeemia
09.00 Ringvaade
10.00 Paks boss
10.50 Eesti muusikavideod
11.22 ERR.ee uudised
15.30 Uus Tase
15.50 Papist poisid
16.00 Lastetuba
16.15 Loomaia tee
64 16.25 Kosmoselendurid
16.40 Meistrimehed
Pat ja Mat 16.45 Džungliraamat
17.00 Mina ja Miia
17.25 Beni ja Holly väike kuningriik
17.35 Mikk ja Tšavapa
17.45 Džungliraamat
18.10 safari
18.00 Peeter Paani uued seiklused
18.20 Wissper
18.30 Lastetuba
18.50 Lammass Shaun
18.55 Uus Tase
19.20 Aktuaalne kaamera
19.30 Rakett
69 20.00 Geneetiline mina
20.55 Hetk ajaloos
21.00 4x4.
Kaukaasia 21.30 Kultuuriuudised
21.35 Teaduspä-lavik
22.05 Paabeli kool
23.35 Eesti TOP 7
00.25 Raamatupood
00.57 ERR.ee uudised

6. september

06.55 Terevisioon
08.55 Kutsuge ämmaemand!
09.50 Terevisioon
11.55 Viini postmark
13.15 Eestlased Läänerannikul
14.05 Meie Eestid
14.35 Paksem kui vesi
15.20 Paksem kui vesi
16.10 Paks boss
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 Önne 13
17.35 Kutsuge ämmaemand!
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.00 Pealtnägija
20.45 Suud puhtaks
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Suud puhtaks
23.00 Ukraina fragmendid
23.40 Ringvaade
00.42 ERR.ee uudised

06.05 Armastuse maitse
06.55 Mr Bean
07.20 Alvin ja koopaoravad
07.35 Pöörased jäneseid
08.00 Reporter
09.00 Minu kodu on parim
10.05 Purunenud elud
11.05 Kodus ja võõrsil
11.35 Radar
12.35 Krimi
13.10 Vallaline kaunitar
15.00 Armastuse maitse
16.00 Küladektektiivid
17.00 Minu kodu on parim
18.00 Purunenud elud
19.00 Reporter
20.00 Suur lotokolmapäev.
Rooside sõda
21.00 Heeringas Veenuse öäl
21.30 Pilvede all
22.30 Naistevangla
23.30 Kanal 2 uus hooaeg
00.00 Kliendinimekirj
00.55 Pärapärgu perekond
01.20 Patune öö
02.50 Reporter
03.45 Küladektektiivid
04.30 Vanade riiete võlu
05.20 Restart

06.15 Käpapatrull
06.40 Minu väike poni
07.05 Käsna-Kalle Kantpüks
07.30 Saatuslik valik
08.25 Minu köök on parim
09.25 Lillepood
09.55 Kirgede torm
11.00 Vaprad ja ilusad
11.35 Top Shop
11.50 Suletud uste taga
12.55 Padjaklubi
13.55 Südameasi
15.00 Saatuslik valik
16.00 Vaprad ja ilusad
16.30 Kirgede torm
17.40 Minu köök on parim
18.45 Seitsmesed.
Uudised 19.25 Seitsmesed
20.00 Me saimelapse
21.00 Võimalik vaid Venemaal
22.00 Lillepood
22.30 Juurdust viivad läbi sensitiivid
00.05 NCIS kriminalistid
01.00 Top Gear.
voidusõidud 02.05 Me saime lapse
02.50 Teismelisterannafilm
04.20 Seitsmesed.
Uudised 05.00 Seitsmesed
05.25 Südameasi

07.00 Peeter Paani uued seiklused
07.20 Loomaia tee
64 07.35 Džungliraamatusafari
07.50 Mina ja Miia
08.15 Lastetuba
08.25 Wissper
08.35 Tantsuakadeemia
09.00 Ringvaade
10.00 Paks boss
10.50 Eesti muusikavideod
11.52 ERR.ee uudised
15.30 Uus Tase
15.50 Papist poisid
16.00 Lastetuba
16.10 Kati ja Mimmu
16.25 Kiisud, edasi!
16.30 Vembu Tembu seiklused
16.55 Lola Pikk-kõrv
17.00 Väikeprints
17.25 Beni ja Holly väike kuningriik
17.35 Susapusa Okidos
17.45 Vahva Roosi
18.00 Džungliässad
18.10 Zou
18.20 Pipi, Pupu ja Rosmary
18.30 Lastetuba
18.45 Päev, kui Henri kohtas...?
18.50 Papist poisid
18.55 Uus Tase
19.20 Aktuaalne kaamera
19.30 Rakett
69 20.00 5 grammi sisemist rahu
20.45 Uue aja asjad
21.00 4x4.
Kaukaasia 21.30 Kultuuriuudised
21.35 Lõpetamine
23.40 4x4.
Kaukaasia 00.10 Eesti lood
00.44 ERR.ee uudised

7. september

06.55 Terevisioon
07.50 EL välis- ja kaitseministrite kohtumine
08.30 3 hitti
08.40 Vana aja asjad
08.55 Kutsuge ämmaemand!
09.50 Terevisioon
10.45 Robbie Williams
11.40 3 hitti
11.55 Aastavahetus Kinoteatriga
12.30 EL välis- ja kaitseministrite kohtumine
13.05 Pealtnägija
13.55 Foorum
15.00 EL välis- ja kaitseministrite kohtumine
15.35 OP
16.10 Paks boss
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 Önne 13
17.35 Kutsuge ämmaemand!
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.00 Arktikast Antarktikasse
20.30 Riigimehed
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Uudishimu tippkeskus
22.10 MI
22.40 Vahel unelmais ma lendan
23.30 Üks koorilaul
23.35 Ringvaade
00.38 ERR.ee uudised

06.05 Armastuse maitse
06.55 Mr Bean
07.20 Alvin ja koopaoravad
07.35 Pöörased jäneseid
08.00 Reporter
09.00 Minu kodu on parim
10.05 Purunenud elud
11.05 Kodus ja võõrsil
11.35 Pilvede all
12.35 Heeringas Veenuse öäl
13.10 Vallaline kaunitar
15.00 Armastuse maitse
16.00 Küladektektiivid
17.00 Minu kodu on parim
18.00 Purunenud elud
19.00 Reporter
20.00 Minu salajane veidrus
21.00 Heeringas Veenuse öäl
21.30 Neetud naabrid
23.30 Homse piiril
01.35 Naistevangla
02.20 Kliendinimekirj
03.05 Reporter
03.55 Küladektektiivid
04.40 Vanade riiete võlu
05.30 Restart

06.15 Winxid
06.40 Minu väike poni
07.05 Käsna-Kalle Kantpüks
07.30 Saatuslik valik
08.25 Minu köök on parim
09.25 Võimalik vaid Venemaal
09.55 Kirgede torm
11.00 Vaprad ja ilusad
11.35 Top Shop
11.50 Me saime lapse
12.55 Võimalik vaid Venemaal
13.55 Südameasi
15.00 Saatuslik valik
16.00 Vaprad ja ilusad
16.30 Kirgede torm
17.40 Minu köök on parim
18.45 Seitsmesed.
Uudised 19.25 Seitsmesed
20.00 Üllata Eestit!
20.30 Kättemaksukontor
21.35 Kolmeraudne
23.05 CSI kriminalistid
00.05 Kondid
01.05 Graceland
01.55 Üllata Eestit!
02.20 Kolmeraudne
03.30 Kättemaksukontor
04.20 Seitsmesed.
Uudised 05.00 Seitsmesed
05.25 Südameasi

07.00 Zou
07.10 Džungliässad
07.20 Lola Pikk-kõrv
07.25 Kati ja Mimmu
07.35 Pipi, Pupu ja Rosmary
07.45 Kiisud, edasi!
07.50 Väike prints
08.15 Lastetuba
08.30 Päev, kui Henri kohtas...?
08.35 Tantsuakadeemia
09.00 Ringvaade
10.00 Paks boss
10.50 Teaduspälavik
11.20 Eesti muusikavideod
11.52 ERR.ee uudised
15.30 Uus Tase
15.50 Kriksatrullid.
Õpime joonistama 16.00 Lastetuba
16.10 Kati ja Mimmu
16.20 Tuutu ja Potsu
16.35 Karusmarjad metsikus looduses
17.00 Väikeprints
17.25 Beni ja Holly väike kuningriik
17.35 Susapusa Okidos
17.45 Džungliässad
18.10 Mina ja Miia
18.20 Wissper
18.30 Lastetuba
18.45 Röömutirts
18.50 Must ja valge koer
18.55 Uus Tase
19.20 Aktuaalne kaamera
19.30 Rakett
69 20.00 Üheksa kuud, mis meid kujundavad
20.50 Allveelennud
21.00 4x4.
Kaukaasia 21.30 Kultuuriuudised
21.35 Võõramaalane
22.35 Võõramaalane
23.30 Eesti lood
00.00 4x4.
Kaukaasia 00.33 ERR.ee uudised

8. september

06.55 Terevisioon
08.30 Vana aja asjad
08.55 Kutsuge ämmaemand!
09.50 Terevisioon
11.05 Hea eesti musa
11.30 Uudishimu tippkeskus
12.00 EL välis- ja kaitseministrite kohtumine
12.35 Suud puhtaks
14.00 MI
14.30 Vahel unelmais ma lendan
15.20 Üks koorilaul
15.25 Nota bene! Teatriluulud
16.10 Paks boss
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 Önne 13
17.35 Kutsuge ämmaemand!
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.00 Töörööbikud
20.30 Jah, härra peaminister
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Doktor Foster
22.40 Erich Kästner ja väike Teisipäev
00.20 Pealtnägija
01.08 ERR.ee uudised

06.05 Armastuse maitse
06.55 Mr Bean
07.20 Alvin ja koopaoravad
07.35 Pöörased jäneseid
08.00 Reporter
09.00 Minu kodu on parim
10.05 Purunenud elud
11.05 Kodus ja võõrsil
11.35 Suur lotokolmapäev.
Rooside sõda
12.35 Heeringas Veenuse öäl
13.10 Vallaline kaunitar
15.00 Armastuse maitse
16.00 Küladektektiivid
17.00 Minu kodu on parim
18.00 Purunenud elud
19.00 Reporter
20.00 Mina, supervaras
22.00 Egiptuse jumalad
00.25 Neetud naabrid
02.10 Pärapärgu perekond
02.35 Kanal 2 uus hooaeg
03.05 Reporter
03.55 Küladektektiivid
04.40 Vanade riiete võlu
05.30 Restart

06.15 Winxid
06.40 Minu väike poni
07.05 Käsna-Kalle Kantpüks
07.30 Saatuslik valik
08.25 Minu köök on parim
09.25 Üllata Eestit!
09.55 Kirgede torm
11.00 Vaprad ja ilusad
11.35 Top Shop
11.50 Kättemaksukontor
12.55 CSI kriminalistid
13.55 Südameasi
15.00 Saatuslik valik
16.00 Vaprad ja ilusad
16.30 Kirgede torm
17.40 Minu köök on parim
18.45 Seitsmesed.
Uudised 19.25 Seitsmesed
20.00 Papad Mammad
21.00 VENE KATASTROOFID.
Jäälõhkuja 23.40 Eksid rannal
01.15 Hawaii 5-0
02.10 Ameerika õdukas
03.00 Eksid rannal
04.35 Seitsmesed.
Uudised 05.15 Seitsmesed
05.40 Südameasi

07.00 Susapusa Okidos
07.10 Tuutu ja Potsu
07.20 Must ja valge koer
07.30 Mina ja Miia
07.55 Džungliraamatu safari
08.05 Wissper
08.15 Lastetuba
08.30 Röömutirts
08.35 Tantsuakadeemia
09.00 Ringvaade
10.00 Paks boss
10.50 5 grammi sisemist rahu
11.40 Eesti TOP 7
12.32 ERR.ee uudised
15.30 Uus Tase
15.50 Kriksatrullid.
Õpime joonistama 16.00 Lastetuba
16.10 Kati ja Mimmu
16.25 Tuutu ja Potsu
16

Kirju Buenos Airesest

58.
osa

JÄRJELUT

EIA UUS

Olen nii palju lugenud inimröövidest Argentinas, kus üldse mitte ammu läksid kümnend tuhanded inimesed kaduma. See on ühiskond, mis on üksjagu harjunud inimröövidega. Kui nad ära pole surnud, siis on kõik need inimröövlid veel liikvel. Ja siis istub lihtsalt salk heal järjel här-
rasid ja jõllitab hüpnootiseeritult kaht pikkade heledate juustega Ida-Euroopa naist.

Iga kord, kui mu pilk mõnelt oma vestluskaaslaselt ekslema läks, tundsin end jälle ohustatuna, kuigi üritasin end kõikvõimalike teooriatega rahustada.

Ühel hetkel tõstsin kahvli-
tält kinoasalatit ja suud avades olin äkitselt enesest väga teadlik, nähes, kuidas need mehed mu suu-avamist passivad. „Imelik küll,” ütlesin pahaaimamatult, „minu ees lauas need mehed jälgivad meid ainiti, nagu poleks enne heledapäiseid inimesi näinud. Tegelikult ka, isegi äärelinnast bussi või metrooga sõites ei pööra keegi mulle tähelepanu, Hiinas aga oli olukordi, kus ringi pöörates oli mu ümber vudinud

kümmekond poseerivat inimest – lihtsalt tegid pilti mu SELJAGA, juustega. Vahel jooksis keegi mu ette, kõndis sammukese eespool ja klõpsis ennastunustavalt selfisid, kus ma temaga lihtsalt ühes kaadris olen...”

„See laud minu selja taga?” küsis tüdruku peika naerdes, nagu oleks see tõesti väga tobe. Siis pööras ta aga hooga toolil ringi ja küsis robustselt: „YOU LIKE? Teile meeldib vaadata?”

Ma kangestusin. Temast hoo-
vas agressiivsust. Ta tõusis, et nende juurde minna, ja tüdruk haaras ta poole: „Kallis, kallis, ei ole vaja, kallis...”

Peika on musklis kehaga ning meeste ees seistes ajas ta end loomalikult puhevile, musklid pinges. Ta hakkas seletama: „See siin on minu abikaasa ja see tema sõbranna...”

„Me pole isegi abielus,” ohkas tüdruk meile silmi pööritades. „Oi, Eia, mis on? Sa oled näost täitsa äral!”

Tahtsin öelda, et mis mõttes MIS ON, me oleme öhtul kenas restoranis, mis on külalisi pungil täis, kelnerid on mustades viigipükstes, valgetes targelda-

tud särkides ja mustades vestides, muusika mängib, ja tema läheb lihtsalt lauataie meeste ette rusikatega vehkima! Aga sõnu ei tulnud välja, viitasin vaid pealiigutuse ja grimassiga, mis „viga” on.

Tüdruk vastas: „Ah, talle lihtsalt ei meeldi, kui teised mehed minu juures tema ligiolu eiravad. Alfade värk.” Nagu oleks see piisav õigustus! Ning ei, see ei ole „alfade värk”, see on enesekontrolli puudumise ja ebaadekvaatse reaalsustaju „värk”.

Kakluseks ei läinud. Öhtu läks edasi, nagu midagi poleks juhtunud. Tüdruku peika palus isegi kõrvallaua meestel meist minu telefoniga pilti teha. Nii et mul on foto sellest hetkest, kus olen hirmunud oma lauakaas-
lase käitumisest JA fotograafi ümber jõllitavad tema viis sõpra meid kogu pildi tegemise aja vaikides edasi.

● **Peika on musklis kehaga ning meeste ees seistes ajas ta end loomalikult puhevile, musklid pinges.**

KULTUURITEATED

● TERVIS JA SPORT

Fra Mare Day Spa basseini- ja saunapark avatud iga päev 13–22; kl 19 vesiaerobika. Day Spa pilet E–N 10,50 €; R–P 14 €. **Sügise eripakkumine** – kohvi-šo-kolaadimähis 56 €. Broneerimine tel 472 4612 ja 472 4600, spa@framare.ee.

Spaahotelli Laine vee- ja saunakeskus avatud E–L kl 6–9 (3 €), 13–22 (7–10 €), P 6–9 (3 €), 9–22 (10 €). Treeningusaal avatud iga päev kl 6–22 (4 €). Täpsem teave ja broneerimine tel 472 4414.

● TANTSUÖHTUD

Fra Mare À LA CARTE restoran Bergfeldt ja lobby-baar (Ranna tee 2): P–N 12–23 ja R, L 12–24. Laupäeval kl 20.30 tantsuõhtu. Tel 472 4605, 503 7289. Vt framare.ee.

Restoran Blu Holm (Sadama 9/11) P–N 12–23, R–L 12–24. L, 2. sept kl 20.30 tantsuõhtu, tantsuks mängib ja laulab Urmas Koppel.

● KINO

Haapsalu kultuurimajas 3. sept kl 14; 5.–7. sept kl 17.30 animafilm „Paras pähekel 2”, pilet 3 €. 3. sept kl 16; 5. ja 6. sept kl 19.30 film „Rachel, mu piin”, pilet 4 €.

● TEATER

SEE teatris 2. sept kl 17 Aapeli novellide ainetel lavastus „Kas elu on nali” ühes vaatuses. Lavastaja Marge Kivi. Piletid 7 ja 5 eurot.

● RAAMATUKOGU

Läänemaa keskraamatukogu: lugemissaal, avalik internetipunkt ja kooliauenutuse osakond (Posti 3) ja lasteosakond (Wiedemanni 11) avatud E–R 10–18, L 10–15. P suletud. Igal laupäeval kell 11 on lasteraamatukogus jutuhoonnik. Raamatulaenuuspunkt sotsiaalmajas (Kastani 7) avatud T 14–17 ja R 11–14. Vaata www.lib.haapsalu.ee.

● MUUSEUMID

Lihula muuseum avatud ettetellimisel. Info muuseum@lihula.ee või tel 523 4303.

Haapsalu raekoda (Kooli 2) on 17. septembrini avatud E–P 11–17. Edasi K–P 11–17. www.salm.ee.

Rõude muuseum avatud L ja P kl 11–16, muul ajal ettetellimisel tel 5683 1203. Avatud näitus „20. sajandi rõivad ja peakatted”.

Rannarootsi muuseum avatud T–L 10–18 ja E–P 10–16. www.aiboland.ee; www.facebook.com/aiboland.ee/.

Ants Laikmaa majamuuseum ja park (Kadarpiku küla, Lääne-Nigula v): K–P 11–16. www.salm.ee. Prantsusmaal tegutseva graafiku Laura Lainväe tööde näitus „Kohtumised” avatud 7. septembrini.

Iloni Imedemaa teemakeskus (Kooli 5) on 17. septembrini avatud E–P 11–17. Edasi K–P 11–17. www.salm.ee.

Raudtee- ja sidemuuseum R–P 11–16. www.salm.ee.

Haapsalu piiskopilinnuse muuseum on remondi tõttu suletud. Endiselt on avatud linnuse suur õu ja mänguväljak. Toomkirik on avatud R–L 10–14, P 11–15. Giidituurid: linnus@salm.ee; 372 518 4664.

Hanila muuseum avatud ettetellimisel. www.hanilamuuseum.ee.

● NÄITUSED

Maie kunstipood (Posti 2): E–R 10–18, L 10–15 Haapsalu ja Läänemaa kunstnike müüginäitus.

Haapsalu kunstikooli galeriid (Jaani 2) T–L 12–18. Tasuta. **Majagaleriis:** kunstikooli õpilastööde näitus kunstiringi ja ettevalmistusrühmadelt 9. septembrini. **Hoovigaleriis:** Animaenigma 18. septembrini.

Võlgaleriis: May ja Ursula Aavasalu näitus „Õös on asju” 9. sept.

Lasteraamatukogu (Wiedemanni 11) T–R 10–18, L 10–15. Näitus „Lennake mesipuu poole”.

Keskraamatukogu (Posti 3): lugemissaali fuajees näitus „100 aastat Eesti autonoomia väljakuulutamisele”.

Haapsalu pitsikeskus (T–R 11–18, L 11–15).

Haapsalu linnagaleriis Raul Kelle-ri „ravi/cure” näitus.

**Spaahotelli Laine fuajee-
galeriis** (Sadama 9/11) Aide Leit-Lepmet-

sa maalide näitus „Lav stori Haapsalu moodi”.

Kullamaa kultuurimaja galeriis käsikirjast emakeelse piibli.

Kui Sul on probleem või pole oma muret kellegagi jagada, on Sul võimalus abi saada

LÄÄNEMAA KRIISIABIKEKUSE NÕUSTAMISKABINETIST

Kastani 7, Haapsalu. Muusikakooli poolses tiivasEsmane psühholoogiline nõustamine ja kriisiabi – aeg kokkuleppel eesti keeles tel 5671 2473 vene keeles 552 0094

Esmane juriidiline õigusabi E 10–12 tel 475 7555

Holistiline psühhoterapia / TRE – tel 515 9572 TRE (Trauma Releasing Exercises – trauma vabastamise harjutused)

Igal E info ja eelregistreerimine tel 475 7555.

Meie uus koduleht www.laanemaakriisibikeskus.weebly.com.

Vähekindlustatud inimestele on nõustamisel omaosalus 5 €; eriolukordade puhul tasuta (KOV toetuse korral).

Soodushinnad Läänemaa, sh Haapsalu elanikele õpilastele, pensionäridele.

Väljaspool vastuvõtuaega helistades jätke oma teade ja telefoninumber automaatvastajale 475 7555.

Teiega võetakse ühendust.

ÖNNITLUS

Elu on viis, mida luuakse koos, ühises naeru-armastusloos. Sarnased mõtted ja ühised teod, teineteiselt sooja otsivad peod.

LUULE JA JAAN OOSIM
Õnnitleme 55. pulma-aastapäeval.

Lapsed Klaire ja Marelle,
lapselapsed Hele-Riin, Sirle ja Källy

TEATED

LAAT

Tasuta raamatute laada puhul on võimalik tuua Haapsalu raamatukogu kodulaenutusse (Posti 3) raamatuid. Raamatukogu võtab kasutatud, kuid hästi hoitud raamatuid vastu oma tavapärasel lahtioleku-aegadel. Kes raamatukokku raamatuid tooma ei jõua, võib neid tuua ka otse laadale, mis toimub nostalgapäevade ajal 9. septembril kultuurikeskuse ees kell 11–15.

ELEKTRIKATKESTUSED

Elektrivõrgu hoolduse ja remondi tõttu on elektrikatkestus:

4. septembril kl 10–11 Taebblas Uus tn 24, 26, 28;

6. septembril kl 9–10 ja 14–16; 7. septembril kl 14–16, 8. septembril kl 9–15 Ülo aj;

6. septembril kl 9–16, 7. septembril kl 9–16, 8. septembril kl 12–15 Siilimaa, Raudkivi aj.

Loodame teie arusaamisele ja mõistvale suhtumisele.

Imatra Elekter AS

SPORDIKOOLI TREENINGRÜHMAD

Läänemaa spordikoolis on treeningud 2017/2018. õppeaastal 7 spordialal. Täpsema info treeningutest saab spordialade treeneritelt või spordikoolist telefonil 473 3426. Info www.laanesport.ee -> läänemaa spordikool -> erialad

Jalgball	Aavo Tomingas	5615 8438
	Mart Pulst	5638 5673
Korvpall	Erkki Lass	515 3515
	Jaanus Levkoi	520 9996
Kergejõustik	Kaja Ladva	5347 8585
	Mihhail Jutkin	472 4664
	Silvia Ladva	521 8979
Lauatennis	Heikki Sool	520 5204
Laskmine	Aile Seppi	527 1473
	Mati Seppi	518 7748
Ujumine – grupid komplekteeritud, õpilasi juurde ei võeta	Kristjan Kosk	518 6789
Vehklemine	Helen Nelis-Naukas	515 7816
	Peeter Turnau	504 4126
	Peeter Nelis	5664 5069
	Brit Ojamu	5567 6097

Haapsalu sotsiaalmaja huviringid alustavad taas

Seeniortantsurühmad, juhendaja Eha Toomsar. „Susanna”, „Margareta”, „Rõõmus Ring” ja „Istumitants” alates 19. septembrist. Ootame uusi osalejaid tant-
surühmadesse ja istumistantsu ringi!

Võimlemine eakatele, juhendaja Evgenia Luidalepp. Alates 4. septembrist.

Võimlemine eakatele, juhendaja Larissa Kirss. Alates 5. septembrist.

Naiskoor Netty, juhendajad Maaja Moppel ja Tia-Helina Kaukes. Täpsem info lauluproovide kohta septembri keskel.

Loovtööring, juhendaja Ülo Telgmaa. Neljapäeviti kell 12.30 alates 5. oktoobrist.

Ettelugemine vaegnägijatele, juhendaja Vilja Raagmaa. Teisipäeviti kell 11.30 alates 5. septembrist.

Inglise keele ring, juhendaja Mari Kald. Alates 21. septembrist. A1 tasemele neljapäeviti 11–12. B1 tasemele (üle 3 a kooskäinutele) neljapäeviti 12.15–13.15. **Kabering**, juhendaja Kalev Randlane. Kaks korda kuus. 6. sept kell 11, 20. sept kell 18.

Meestehommik, 1 kord kuus alates 10. oktoobrist.

Saviring erivajadustega inimestele ja eakatele, juhendaja Krista-Mai Kaljus-
te alates 4. septembrist. Kuutasu 10 eurot. Lisainfo tel 473 5060 (sotsiaalmaja sekretär). Ootame osalema!

Haapsalu sotsiaalmaja

Ujumistreeningud veekeskuses

On alanud registreerimine koolieelikute suplustundidesse (ettevalmistus ujumi-
seks) ning koolilaste ja täiskasvanute ujumistreeningutele. Oodatud on nii al-
gajad kui ka edasijõudnud.

Registreerimine ja info Haapsalu veekeskuse infolauas iga päev kl 12–22.

Haapsalu veekeskus

Lääne Elu

Ilmub teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval

Toimetuse aadress:

Posti 30, 90504 Haapsalu.

Toimetus 473 7222,

kuulutused ja reklaam 473 7111,

e-post info@le.ee

Kodulehekülj: www.le.ee

Peatoimetaja

Andrus Karnau

Toimetajad Kaie Ilves, Lemmi Kann,

Kaire Reiljan, Urmas Lauri, Tarmo Öuema

Reklaam reklaam@le.ee

Küljendaja Tiina Liiv

Korrektor Heli Tammik

Fotograaf Arvo Tarmula

Kuulutuste vastuvõtja

Merilin Sellik

Reklaamitoimetajad Ave Tapner, Alar Birk

Raamatupidaja Vilma Hõovel

Väljaandja OÜ Lääne Elu: Posti 30, 90504

Haapsalu, tel 473 7222

Trükitud

Printallis

Pangakontod

Swedbank EE18 2200 2210 1567 8031,

SEB EE62 1010 6020 0251 5004

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ja selguse huvides lühendada ning valikuliselt honoreerida. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Kaebuste korral ajalehesisu kohta võib pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee või tel 646 3363.

MÜÜK

Auto- ja majavõtmete valmistamine, lukkude paigaldus ja müük. Autoraadiod ja kôlarid. Autoalar-mid. Rauduksed. LVL OÜ, Posti 39 (veetorn), tel 473 3247 ja 507 7979.

Müüa soodsalt sauna- ja suitsuahjud, kaminad, pliidid ja boilerid. Paigaldus. Pottsepatööd. Tel 505 4355.

Müüme põranda-, voodri- ja ehituslaudu mitmes laiuses. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Küttepuid. kuiv või toores, nii lahtiselt kui ka võrgus. **Kõdusõnnik** 30 kg. Tel 523 8852, 473 3301. Tammaru farm, www.tg.ee.

Kuiv okaspuu 37; toores haab 28; kask 35; okaspuu 30 €/rm. Pikkus 30, 40 ja 50 cm. Vedu 3–7 ja 10 rm kaupa. Tel 516 4278 ja 505 5203.

Kuivad pakitud kütteklotsid ja kaminapuud ning pakitud turba- ja puidubrikett. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Nigula Saeveski müüb ehituslikku saematerjali ja küttepuid (konteineris). Ka saagimisteenus. Tel 502 0531 ja 502 1792.

Müüa pakitud puidubriketti ja pelletteid koos veoga, soovi korral ladustame. Tel 5078754, www.briketivedu.ee.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Küttepuid müük (lehtpuu). Pikkus 30 cm, 40 cm ja 50 cm vastavalt ostja soovile. Hind alates 28 €/rm. Tärne alates 5 rm. Hind koos kohaleveoga Haapsalu linna piires. E–R kl 9–17. Tel 5668 1436.

Müüa 3 m küttepuid. Kohalevedu. Tel 505 3786.

Sise-, välisvoodri ning põrandalauda ja saematerjali müük. Vedu üle Eesti tasuta. Tel 5373 1117.

Müüa küttepuid. Hall lepp al 28 €/rm, segapuu al 28 €/rm, must lepp al 32 €/rm ja kask al 35 €/rm. Vedu hinnas. Halu pikkus vastavalt ostja soovile. Tel 5666 0431.

Kütteklotsid Haapsalu Uksetehasest
5,5 m³ 180 €
10 m³ 266 €
Hinna sees vedu Haapsalu ja Uuemõisa piires. Tellimine ja info tel 472 0800.

Täitematerjal koos kohaleveoga. Muld, killustik, kruus, täiteliiv. Vaata **www.taeblaauto.ee**. Tel 504 0429.

Müüa kartulit (mahetoodang). Tel 5373 3807.

Küttepuid müük (30–60 cm), ka võrkottides. Soodsad hinnad ja kiire tarne. Helista ja me toome ära. Tel 5457 5571.

Otse tootjalt pakitud puit ja turba-brikett, 6–8 mm pellet, kuivad klotsid pakitult. Kivisüsi 25 kg kotis. Vedu 506 8501.

Müüa konservikarbid, -kaaned, autoklaavid, kaanetajad. Tel 506 8501.

OST

Musta ja värvilise vanametalli kokkuost Tööstuse 11, Haapsalu. www.rauspets.ee. Teave tel 5837 6276.

Vanametalli ost ning olme- ja ohtlike jäätmete vastuvõtt Pulpääl Läänemaa jäätmejaamas. Töstukauto teenus, metalli lõikamine. E–R kl 9–17, L 9–14. www.feralmet.ee. Tel 5668 1436.

Lihula antiigiäri ostab parima hinnaga vanavara, kunsti, kulda, hõbedat, märke, rahasid, raamatuid ja muud. Tühjendusostud majapidamisse lõpetamisel. Tel 5691 5347.

Ostan vanu raamatuid, postkaarte, fotosid, merevaigust ehteid, mööblit, märke, samovare, medaleid, münte, paberaha, maale, graafikat. Tel 5829 9810.

KINNISVARA

 Posti 21, Haapsalu, www.aarete.ee

KINNISVARATEHINGUD ja HINDAMINE. Tel 473 4376.

Silvi Merilo – 522 9958
Kairit Merilo – 506 6996

Triovara Halduse OÜ ostab põllu- ja metsakinnistuid üle Eesti. Tel 507 2231.

 Posti18, Haapsalu.

Võtame müüki teie KINNISVARA. Kokkuleppel kliendiga kohene väljaost. ott@apslund.ee, tel 506 9600.

Ostame põllu-, heina- ja metsamaad. Parim hind. Tel 506 9600.

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Müüa Virtsu alevikus 2toaline ahjuküttega korter teisel korrusel. Hind 6000 €. Tel 5669 3665.

Müüa suvila Herjavas, Haapsalust 5 km, 900 m². Hind 26 000 €. Tel 5805 0607.

Müüa garaaž Metsa tn piirkonnas. Ostjale tuleb kaasa uus generaator, millega saab vajadusel elektrit toota. Hind 2400 eurot. Tel 5561 3632.

Ostan garaaži. Tel 5825 1592.

Soovin osta Haapsalus mugavustega 2toalise korteri 1. või 2. korrusel. Tel 5340 4504.

ÜÜRILE ANDA

Üürile anda 1toaline korter Haapsalus kesklinnas majas, 1. korrusel. Tel 5663 1153.

TEENUS

Ehitus- ja remonditööd. Katuseehitustööd. Vihmaveesüsteemide müük ja paigaldusteenus. Tel 5347 7919.

Matusebüroost. Kooli 4, E–R 9–15, matuseteenused: auto, puusärgid, ristid, pärjad, kimbud, hauakivid ja -plaadid. Tel 473 7210, 514 6239. Matuseteenused Lihulas tel 5373 0448.

Telerite ja elektroonika remonditöökoda Haapsalus Lihula mnt 27 (autobaas). Avatud tööpäeviti 9–18 ja laupäeval 9–14. Tel 473 3055, 5557 4519.

Puurkaevude puurimine ja projekterimine. Vee- ja kanalisatsioonitööd ning septikute paigaldus. Rauaeraldus, filtrite paigaldus. Tel 521 7415, 504 2999, www.baltipuurkaev.ee.

Ohtlike puude eemaldamine ning okste ja võsa lõikus. Töötame 7 päeva nädalas. Välismaal omandatud pikaaegne kogemus. Soodne hind ja kiire teenus. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373. Randy

Ehitusfirma R&O Ehitus OÜ. Kõik ehitus- ja remonditööd: fassaadid, katused, terrassid, saunad, korusmajade trepikojad jm. Valmistame, müüme ja paigaldame ka lisaplekke. Tel 5857 5060. www.lihulaehitus.ee.

Tootja Läänemaal valmistab klaasplastist septikuid ja mahuteid. Kaeve- ja planeerimistööd kopplaaduriga. Tel 551 0428, ain.raali@mail.ee.

Elav muusika teie mis tahes peole! Teeme sündmuse toredateks ja meeldejäävaks! Tel 501 1696, www.syltament.ee.

Asrex OÜ teeb ehitus- ja remonditööd. Meeldivat koostööd soovides Asrex OÜ. Tel 5622 6716, info@asrex.ee, www.asrex.ee.

Teostame remonditööd eramajades ja korterites. Tel 551 6283.

Katuseredelite valmistamine. Katuseredelid OÜ. Tel 515 9155.

Viin ära teie juurest kodumasinaid, vana mööblit, metalli, ehitusprahit jms. Lammutustööd. Teen väikseid ehitustööd. Tel 5802 9660.

A.V.A OÜ. Teemantpuurimine ja

-saagimine, kivikonstruktsioonide ja betoonpõrandate lõikamine, elektrikaablite, ventilatsiooni-, vee- ja kanalisatsioonikanalite sissesaaigimine/-puurimine, mitmesuguste akna-, ukse- jt avade lõikamine ning palju muid lammutustööd. Teostame töid üle Eesti. Küsi hinnapakumist **avalokus@gmail.com** või tel +372 5685 9322.

Hauaääriste ja -kivide paigaldus. Haudade hooldus ja muud kalmistutööd. Tel 557 3287, Jevgeni.

Professionaalse tekstiilipesuri rent. Pihustiga puhastusseadet saab efektiivselt kasutada polstri puhastamiseks või plekkide eemaldamiseks vaipadelt. Hinnas pesuvahendit 1 vaiba, 1 diivani ja 1 autosalongi jagu. Päevarent 22 eurot. Info tabiremont@gmail.com.

Ehitus- ja remonditeenus. Üldehitajad ootavad töopakumisi ehitusvaldkonda kuuluvatele töödele, korterid ja eramajad. Oma transport ja töövahendid olemas. Küsi hinnapakumist tel 5673 0846.

TÖÖPAKKUMINE

Talumehe kõrts ootab oma kollektiivi kokka ja teenindajat. Töö aastaringne. Võta ühendust e-postiga talumehe@ehejaehtne.ee või tel 5306 2755.

OÜ Helm ootab oma ridadesse ehitustöölisi ja abitöölisi ehitusele. Tel 5666 0149, info@helm.ee.

Nigula Piim OÜ võtab tööle farmitöölise Leediküla farmi. Vahetustega töö. Vajadusel elamiseks korter. Info tel 5341 2122.

RANNAROOTSI lihatööstus pakub tööd inventaripesijale. Saada oma CV e-postiga personal@rannarootsi.ee. Info telefonil 472 5080.

KÜ Kastani 26 pakub tööd kojamehel. Tel 504 5989.

METS

PROMETS OÜ ostab metsa- ja põllumaad ning kasvava metsa raieõigust. Tel 5591 9930, e-post info@promets.ee.

OÜ Landeker ostab **metsakinnistuid.** Tel 511 0415 ja 517 9866.

- Ostame kasvavat ja virmastatud võsa.
- Ostame metsakinnistuid (lagedaks raiutud) ja raieõigusi.
- Eemaldame ohtlikke puid.

E-post info@pjforest.ee Tel +372 5604 0794

PJ Forest OÜ

LOOMAD

Müüa küülikud. Tel 5336 4288.

HAAPSALU LOOMAKLIINIK
Posti 5. E–R kl 10–18.
Pood E–R 9–18, L 10–14.
Tel 473 5566, 5694 5545.

MITMESUGUST

Kaardid ennustavad, helista tel 9001727, kogenud ennustajad 24 t, ka mobiiltelefonilt, h 1,09 €/min.

Toimetust kuulutuste sisu eest ei vastuta.

REKLAAM

NÜÜD KA HAAPSALUS!
KOGU KAUP -20%
KUNI 05.09.2017
ESIMENE LAEN
KUNI 500€ ILMA INTRESSITA!
TASUTA KLIENDIKAART!

Haapsalu Kutsehariduskeskus
otsib oma meeskonda sõbralikku
GARDEROOBITÖÖTAJAT,
kes suhtleb kooli õpilaste ja külalistega ning hoiab korras kooli fuajee. Töö on sobilik ka rõõmsameelsele pensionärile.
Palume esitada sooviavaldus ja CV hiljemalt 8. septembriks e-posti aadressil kool@hkhhk.edu.ee või postiaadressil Ehitajate tee 3, Uuemõisa, 90401 Läänemaa.
Info telefonil 666 1740.

Lahkus AIME-INGRID SÜGIS (RULLI)
21.1.1935–29.8.2017.
Ärasaatmine 3. septembril kell 11 Noarootsi kalmistul.
Leinavad omaksed

Kallis Elvi, oleme sinuga, kui jätad hüvasti oma kalli abikaasa
RAVO VARIKU. Südamlik kaastunne lastele peredega.
Elle Paio, Eesi ja Volli ning Ago perega

Mis tulema peab – see tuleb. Kellel saab otsa aeg – see läheb. Minnes võtab ta küünlast tule ja süütab taevasse tähe.
Südamlik kaastunne Elvile, Riinale ja Riho peredega kalli abikaasa, isa ja vanaisa
RAVO VARIKU kaotuse puhul.
Meelis ja Merit perega

Südamlik kaastunne Elvile, Riinale ja Riho peredega kalli abikaasa, isa ja vanaisa
RAVO VARIKU kaotuse puhul.
Malle perega

Südamlik kaastunne lähedastele kalli abikaasa, isa ja vanaisa
RAVO VARIKU kaotuse puhul.
Prk Robam

Raske haigus Sind kui lindu lennult tabas, Sinu elurada lühikeseks jäi...
Südamlik kaastunne teile, kallis Elvi, Riina ja Riho peredega, kalli abikaasa, isa, vanaisa ja äia
RAVO VARIKU kaotuse puhul.
Ainar ja Diana lastega

Südamlik kaastunne Elvile ja Riina ning Riho peredele
RAVO VARIKU surma puhul.
Leida, Heiki ja Marti peredega

Avaldame kaastunnet perele ja lähedastele
RAVO VARIKU surma puhul.
Naabrid Liivi ja Toomas ning Kristi ja Külli peredega

Südamlik kaastunne Riina ja Tõnis Tellerile kalli isa ja äia
RAVO VARIKU surma puhul.
Prk Laanberg

Mälestame sõbralikku ja abivalmis omakülameest
VIKTOR TESLIKOVI.
Meie siiras kaastunne lesele ja lastele peredega.
Nõva ranna Leedri ja Jalaka majade elanikud

Mälestame
UNO LAANEST
ja avaldame kaastunnet omastele.
Hugo perega

Mälestuste kauneid jälgi meie hinge sinust jäi.
Südamlik kaastunne lesele, lastele ja lastelastele kalli
SILVI NIITSOO surma puhul.
Hillar, Endla ja Meida

Kodu, mis armastusega loodud, lähedased, kes hingelt hoitud, töö, mis südamest tehtud, nüüd sest kõigest saab vaid mälestus.
Südamlik kaastunne Arvole ja lastele peredega abikaasa, ema ja vanaema
SILVI NIITSOO kaotuse puhul.
Milla ja Matti

Mälestame head naabrit LEMBIT TEESALUT. Südamlik kaastunne omastele.
KÜ Lihula Ristiku 7

Rimo Hunt tuleb laupäeval Haapsallu mängima

Laupäeval peavad Haapsalus maavõistluse Läänemaa ja Saaremaa jalgpallikoondis. Läänlaste nimekaimad mehed ülesandmislehel on Levadia kapten Rimo Hunt ning Eesti koondislane saali- ja rannajalgpallis Rasmus Munkkind.

„Rimo on 99,9 protsenti olemas. Alati võib midagi vahele tulla, aga praeguse seisuga on ta tulemas,” ütles Läänemaa koondise treener Aavo Tomingas eile õhtul.

Kohapeale peaks tulema ka esiliigas Flora duubelvõistkonnas ehk kuni 21aastaste tiimis mängiv Karmo Einmann ja teisedki varem Läänemaa JKd esindanud mängijad.

Tomingas peab maavõistluse favoriidiks siiski Saaremaa, sest saarlaste parim võistkond on esiliigas mängiv FC Kuressaare. Läänemaa JK mehed peavad end hoidma ka pühapäevaseks tähtsaks liigamänguks Pärnu klubiga. Mäng algab Haapsalu staadionil täna kell 16.

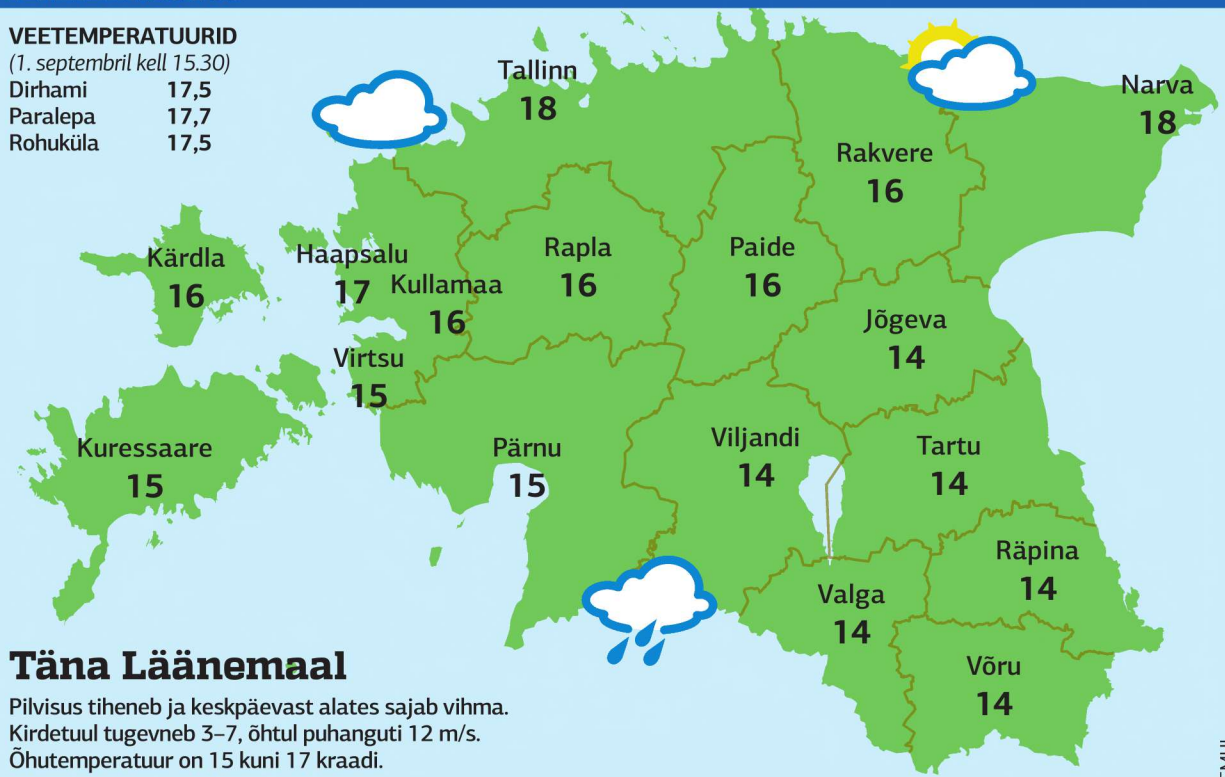
TARMO ÕUEMAA

PEETER LANGOVITS

ILMAENNUSTUS

VEETEMPERatuurid
(1. septembril kell 15.30)
Dirhami 17,5
Paralepa 17,7
Rohuküla 17,5

Täna Läänemaal

Pilvisus tiheneb ja keskpäevast alates sajab vihma. Kirdetuul tugevneb 3–7, õhtul puhanguti 12 m/s. Õhutemperatuur on 15 kuni 17 kraadi.

Pühapäev

kirde-, idatuul
5–10(15) m/s

öö päev

11°...17°

Esmaspäev

idatuul
5–10(15) m/s

11°...18°

Teisipäev

idatuul
5–7(12) m/s

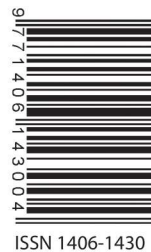
9°...19°

Kolmapäev

ida-, kagutuul
4–7 m/s

5°...18°

VAATA KA
WWW.LE.EE

AMTIMBER
ostab
KASVAVAT METSA ja VÕSA
(kaväheväärtuslikku),
METSAMATERJALI.
Tel 507 9940
amtimmer001@hotmail.com

1 kuu 8,60 eurot
2 kuud 17,20 eurot
3 kuud 22,00 eurot
4 kuud 29,30 eurot
5 kuud 36,60 eurot
6 kuud 43,90 eurot

7 kuud 51,20 eurot
8 kuud 58,60 eurot
9 kuud 65,90 eurot
10 kuud 73,20 eurot
11 kuud 80,50 eurot
12 kuud 87,80 eurot

LÄÄNE ELU
TELLIMISHINNAD

www.le.ee

tel 473 7222

Raja K.T.
bioküte
OSTAME
küttepuitu, virnastatud ja kasvavat
võsa, raieõigust ning metsakinnistuid.
TEOSTAME
kraavi- ja põlluservade võsast
puhastamist giljotiiniga.
Võta julgelt ühendust telefonil 504 8655 või saada e-kiri info@rajakt.ee
www.rajakt.ee

LUMBAR
ENERGY WOOD
OSTAME
• kasvavat võsa
• vähemväärtusliku lehtpuu
raieõigusi
• leht- ja okaspuu küttepuid
• lepa enamusega metsakinnistuid
reigo@lumbar.ee • tel 5342 0379

K-RAUTA
Unista. Planeeri. Teosta.

VÕIDU

1.09 - 5.10

PÄEVAD

PEAAUHIND KUNI 5000€ VANNITOA REMONT

Osta K-rauta kauplustest või e-poest vähemalt 35€ eest ja registreeri oma ostutšekk! Kõik registreerunud osalevad iga nädal 5x 100€ kinkekaardi ja peaauphinna, kuni 5000€ väärtuses vannitoa remondi loosimises.

OSALE LOOSIS: WWW.K-RAUTA.EE